

Leto XIX. Stev. 19
DIREKTOR »BORBE«
VELJKO VLAHOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
IVAN SIBL
UREJA UREDNISKI ODBOR

Ljudska
PRAVICA

BORBA
GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1934 • MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
• OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

Kaj bo prinesla konferenca

(Od posebnega dopisnika »Borbe«)

Berlin, 22. jan.
Če bi presojali zainteresiranost prebivalcev Berlina izključno samo po zunanjem licu mesta, bi prišli do sklepa, da se ljudje v sovjetski coni bolj zanimajo za konferenco štirih kakor v zahodni. Sovjetski del Berlina je namreč poln gesel, transparentov in plakatov, posvečenih konferenci, v zahodnem Berlinu pa je vsega tega manj.

vprašanje. V primerjavi s sedanjim stanjem bi to vendarle pomenilo nekakšen napredek.
Tu so zelo redki ljudje, ki upajo, da bodo Sovjeti na tej konferenci privolili v kako bistvenejšo spremembo v vprašanju združitve Nemčije in da bi za uresničitev svojih dolgoletnih koristi v Evropi žrtvovali Vzhodno Nemčijo ter privolili v svobodne volitve. Večina tukajšnjih opazovalcev meni, da so takšne domneve vsaj za zdaj še brez sleherne stvarne podlage. SZ namreč še ni na takšnem položaju, da bi bila primorana storiti takšen korak, na drugi strani pa je veliko vprašanje, ali bi mogla tako doseči svoj glavni zaželeni cilj.

Vendar pa lahko od te konference pričakujemo nekatere taktične, najbrž tudi pomembnejše taktične spremembe v sovjetskem stališču glede združitve Nemčije. Molotov bi utegnil predlagati takšne stvari, kakor na pr. pogajanja za koordinacijo železniškega prometa na vsem nemškem ozemlju, pogajanja o gospodarskem sodelovanju med Zahodno in Vzhodno Nemčijo itd.
Čeprav predlogi takšnega značaja ne posegajo v bistvo nemškega vprašanja, so vendar takšne narave, da bi jih druga stran težko zavrnila.
Če bi se te domneve uresničile, tedaj ni izključeno, da bo konferenca o nemškem vprašanju dosegla sicer manjši, vendar pa nekakšen napredek. Po mnenju tukajšnjih diplomatskih opazovalcev je največ upanja, da bodo uredili avstrijsko vprašanje. Mnogi menijo, da bo najmanjši sad konference prav to, da bodo odprli vrata za sklenitev avstrijske državne pogodbe.

Plenum CK Zveze komunistov Hrvatske

V Zagrebu je včeraj začel delo X. plenum CK Zveze komunistov Hrvatske. Na plenumu so določili datum za sklicanje tretjega kongresa Zveze komunistov Hrvatske in način izvolitve delegatov za kongres. Razen tega so na plenumu razpravljali o najaktualnejših političnih problemih na podlagi sklepov VI. kongresa in sklepov brionskega plenuma z ozirom na tretji plenum Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Zasedanje je začel sekretar Izvršnega komiteja Zveze komunistov tov. Vladimir Bakarič, referat o nekaterih aktualnih političnih problemih v Hrvatski pa je imel organizacijski sekretar Zveze komunistov Hrvatske tov. Zvonko Brkić.

Pojasnilo o vprašanju odškodnin za podržavljeno turško ime

Beograd, 23. jan. (Tanjug). Oddelek za tisk in informacije pri državnem tajnistvu za zunanje zadeve je danes objavil:
Spričo vesti s plenarne seje jugoslovanske in turške delegacije o odškodnini za podržavljeno ime turških državljanov v naši državi, ki je bila 22. januarja leta 1954, so nekateri beograjski listi v naslovih objavili, da je bil dosežen sporazum o celotnem vprašanju. Iz vesti pa jasno izhaja, da se pogajanja nadaljujejo in da je bilo doseženo soglasje zgolj o postopku pri ocenjevanju imetj, kar bo bržčas pospešilo dokončni sporazum. Nekateri tuji dopisniki so spričo tega poslali v tujnino zgolj naslov, ne pa tudi besedila vesti ter so mu pristavili svoje komentarje.

Vremenska napoved

hidrometeorološke službe LRS
Vremenska napoved za nedeljo, dne 24. januarja 1954: Lepo vreme, vendar od časa do časa krajevne pooblastitve. Temperatura ponoči do -17, čez dan do -2 stopinj Celzija, na Primorskem pa od -2 do +3 stopinj Celzija. Na Primorskem burja, drugod pa rahel severovzhodni veter.

PRISRČNA SLAVNOST ob sedemdesetletnici Ivana Regenta

Ljubljana, 23. januarja
Dane ob 12. uri so se v palači Izvršnega sveta LRS v Ljubljani zbrali številni člani Izvršnega sveta in Centralnega komiteja Zveze komunistov s predsednikom Ljudske skupščine Miho Marinkom, predsednikom Izvršnega sveta Ljudske skupščine Borisom Kraigherjem in organizacijskim sekretarjem Centralnega komiteja Vido Tomšičem na čelu. Tovariš Miha Marinko je s toplimi besedami nagovoril tov. Ivana Regenta, ki praznuje svojo 70-letnico, ter mu v imenu predsednika FLRJ tov. Tita izročil Red junaka socialističnega dela.
Med drugim je tov. Miha Marinko dejal, da pomeni ta visoki jubilej tovariša Regenta tudi 50-letnico neprestanega, nesebičnega revolucionarnega dela tov. Regenta, ki se je še kot mlad fant pridružil borbi tržaškega proletariata in neprestano trpel pomanjkanje in preganjanje v deželi, za katere ideale in cilje se je nesebično žrtvoval in boril. Njegova prizadevanja so bila realizirana v naši stvarnosti. Se čilemu in bodremu tov. Regentu, ki ima tolikanj zaslug v borbi za našo socialistično domovino, je ob živahnem odobravanju vseh navzočih izročil visoko odlikovanje.
Ko se je tov. Regent zahvalil za visoko priznanje, so drug za drugim pristopali k njemu njegovi soborci in sodelavci: Marjan Breclj, Josip Vidmar, France Bevk, Tomo Breje, Jože Rus,

Viktor Avbelj, Franc Lubej, Tone Fajfar in ostali, mu čestitali k življenjskemu jubileju in visoko

Tovariš Miha Marinko pripenja odlikovanje Ivanu Regentu

kemu odlikovanju ter mu želeli, da bi ga še dolgo s ponosom nosil.
Na Prešernovi 34, blizu Delavskega doma, je bilo danes vesdan živo. Prihajali so prijatelji in stari sodelavci tov. Regenta, da mu čestitajo ob njegov 70-let-

Ivekovič v Berlinu

Bonn, 23. jan. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v Zahodni Nemčiji dr. Mladen Ivekovič bo odpotoval 29. t. m. v Berlin. Jugoslovanska vlada ga je imenovala za svojega opazovalca na berlinski konferenci.

Berlin, 23. jan. (AFP). Dopoldne so se trije zahodni zunanji ministri prvič sestali v Berlinu. Sestanek ni bil uradnega značaja. Popoldne so se znova sestali.
Namen teh pripravljanih posvetovanj je bil določiti skupno stališče o raznih vprašanjih, ki zadevajo organizacijo konference štirih, kot n. pr. o vprašanju predsedstva, tajništva in stikov s tiskom. Posvetovali so se tudi o skupnem stališču glede vprašanj, ki jih lahko sproži Molotov izven okvira konkretnije dogovorjenega konferenčnega programa.
Kakor kaže, bodo ZDA, Velika Britanija in Francija predlagale SZ, naj bi bil prvi sestanek štirih zunanjih ministrov v ponedeljek ob 15. uri. Zahodne velesile bodo vztrajale na tem, naj bi bili sestanki le popoldne, medtem ko bi se dopolne zunanji ministri pripravljali na razgovore.

Jugoslovansko poslanstvo v Adis Abebi

Adis Abeba, 23. jan. (AFP). Novi jugoslovanski poslanik v Etiopiji Marko Nikezić je davi izročil poverilnice etiopskemu carju Haile Selasiju.

NEMCI OBLEGAJO BERLINSKO KONFERENCO

OPOMIN SOCIALNIH DEMOKRATOV

ministrom spričo njihove odgovornosti za mir na svetu

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)
Bonn, 23. jan. Dopoldne so imeli trije zahodni zunanji ministri dveurni razgovor v Berlinu.

land« je ostro napadlo berlinskega župana, ker je pozval berlinsko prebivalstvo, naj v ponedeljek pred predstavnikmi velesil

Poslopje nekdanjega zavezniškega kontrolnega sveta v zahodnem Berlinu, v katerem bo potekal »zahodni« del konference štirih

ki ga nadaljujejo tudi popoldne. Glasilo vzhodnonemške enotne social. stranke »Neues Deutsch-

triminutnim molkom manifestira svojo željo po združitvi Nemčije. Casnik tudi poudarja da b' morali predstavniki Vzhodne in Zahodne Nemčije na berlinski konferenci obrazložiti svoje skupno stališče, ker gre za usodo njihove skupne domovine.

V pozivu, ki ga je danes objavilo predsedstvo socialistične stranke Zahodne Nemčije, pa je rečeno, »da pomeni razkosana Nemčija breme za nemški narod in vzroke vedno ostrejšega položaja v Evropi.« Se nadalje razkosana Nemčija ni združljiva z željo vseh narodov, da bi se zmanjšala sedanja napetost in rešila sporna vprašanja na miren način.« Na koncu zahtevajo socialni demokrati, naj izpuste iz zaporov v Vzhodni Nemčiji vse pripornike, »katerih krivda je edino tla, da so se postavili po robu samovolji. Socialni demokrati mislijo pri tem predvsem na zaprte delavce in uslužbence, ki so sodelovali pri junjski vstaji.

Predsedstvo Združenja pobeglih in pregnanih Nemcev iz vzhodnih pokrajin pa je poslalo danes ministrom poziv, v katerem terja, naj omogočijo vrnitev beguncev.

Vzhodnonemški zunanji minister Bolz je izjavil, da konferenca štirih brez soudeležbe nemške delegacije ne bo uspela. To izjavo tolmačijo v obveščevalnih krogih kot znamenje, da bo SZ na konferenci štirih vztrajala na tem, naj bi dovolili udeležbo delegaciji, ki bi bila sestavljena iz predstavnikov bonnske in pankovske vlade. Ni pa verjetno, da bi zahodne velesile ta predlog sprejele, ker bi to predvsem pomenilo dezavuiranje Adenauerjeve vlade, ki je doslej odločno vztrajala, da takšne zahteve vzhodnonemške vlade nikakor ni moč sprejeti.

Francoska igra v Berlinu

med evropsko obrambno skupnostjo in mirom v Indokini

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Pariz, 23. jan. Ko je Churchill napovedal angleško pobudo za sestanek vrhovnih predstavnikov velesil, je po naključju alj nomenoma pozabil na Francijo. To je razžalilo Francoze, saj so bili zastopani na Bermudih. Berlinska konferenca je našla Francijo v podobnem položaju. Lanielle je dobil zaupnico skrajno razcepeljenega parlamenta, ki se je ovedel, da mora to ceno plačati za enakopravnost Francije na sestanku zgodovinskega pomena. Vse to pa ne pomeni, da je v zahodnem tretetcu glas Francije slabo slišati, še manj pa, da ga ne bo slišati. Ideja o približevanju Moskvi

ruske načrte v Berlinu ugodna tla, ob teoretični možnosti, da bi Bidault sprejel ponudbo, ki jo je Moskva razglasila po radiu in tisku. Moskva pravi: vi se odrecite evropski vojski, mi pa bomo uredili zadevo v Indokini. Ta ponudba je sicer zelo zapeljiva, vendar pa je malo verjetno, da bi jo francoska delegacija na berlinski konferenci upoštevala. Morda bi bila bolj realna, ko Moskva ne bi obetala, da ne bo posredovala pri Ho Si Minhu, marveč da ga bo zapustila, žrtvovala, saj je žrtvovala tudi kitajsko komuniste Čang Kajšku, nemške Hitlerju, francoske Lavalu, grške pa Trumanu, kakor pravi »Le Monde«. Če bi do takšne ponudbe prišlo, sodi list, bi odpadle malone vse pripombe glede prenehanja vojne v Indokini.

To bi pomenilo, da bi po drugi plati evropsko obrambno skupnost dokončno odstranili z dnevnega reda. To ceno naj bi plačali skupaj zahodni zavezniki, ker si težko mislimo, da bi se mogla Francija ločno pogajati in povzročiti razkol v zahodni zvezi, kar je konec koncev cilj sovjetskih poklonov Franciji. Takšno možnost je odklonil sam Bidault še pred odhodom v Berlin. Kot najbolj vnet pristaš evropske vojske pač ne bo privolil v kaj takšnega B. Pešić

štiri vzhodnonemške zahteve

Molotov s sovjetsko delegacijo v vzhodnem Berlinu

Berlin, 23. jan. (Tanjug). Danes dopoldne je prisel v Vzhodni Berlin sovjetski zunanji minister Vjačeslav Molotov. Sprejema so se udeležili samo predstavniki sovjetske visoke komisije v Nemčiji in vzhodnonemške vlade ter člani sovjetske delegacije, ki so prišli v Berlin že prej.

sestanki štirih zunanjih ministrov v drugem tednu berlinske konference, so danes popolnoma blokirali. Vsak dostop k poslopiju je onemogočen. Vzhodnonemške oblasti so v zadnjih dneh omejile dotok potnikov iz sovjetske cone v Vzhodni Berlin. Potovanja so dovoljena samo s posebnimi dovoljenji.

Molotov je novinarjem izjavil, da že samo dejstvo, da je bil dosežen sporazum o sklicanju berlinske konference, kakor tudi odmev, na katerega je le-ta naletel v svetovni javnosti, dokazuje potrebo pogajanj, ki jih bodo začeli v ponedeljek. Pripomnil je, da bi udeležba Kitajske na pogajanjih o perečih mednarodnih vprašanjih pomenila nadaljnjo utrditev miru med narodi. Berlinska konferenca bo izpolnila svojo glavno nalogo, je dejal, in prispevala k utrditvi miru, zmanjšanju napetosti v mednarodnih odnosih ter k varnosti v Evropi. Poslopje sovjetskega veleposlanstva, v katerem se je Molotov nastanil in v katerem bodo

Danes so v Vzhodnem Berlinu objavili, da bodo štirim zunanjim ministrom izročili poziv, katerega je podpisalo več kot 8,5 milijona prebivalcev Vzhodne Nemčije. Ta poziv vsega štiri zahteve: 1. da je treba nemudoma skleniti mirovno pogodbo z Nemčijo in umakniti vse okupacijske čete z nemškega ozemlja, 2. da je treba združiti Nemčijo po »demokratskih načelih«, 3. da je treba ustaviti »remilitarizacijo« Zahodne Nemčije in napraviti konec politiki priprav na vojno v okviru »generalnih pogodb« ter 4. dovoliti delegaciji Zahodne in Vzhodne Nemčije, da sodeluje na konferenci.

Kako bo delala Zvezna ljudska skupščina

POŠKODOVANA PRIZMA G. HALPERINA

Tovariš urednik!

Bilten Tanjuga z dne 22. januarja 1954 je ponatisnil članek časnika »Neue Zürcher Zeitung« o zadevi Milovana Djilasa. Članek je napisal beograjski dopisnik omenjenega časnika Halperin. Kakor si je g. Halperin dobil tolažiti rezultate plenuma CK ZKJ tako, kakor mu je po volji, po enakem načelu svobodnega izražanja mnenj si dovolim povedati o tem dopisu svoje osebno mnenje.

Poglejmo kaj pravi med drugim dopisnik v svojem dopisu: »Večji ali manjši nasilniki v komunističnem sistemu dosežejo svoj položaj ne po svojih sposobnostih, marveč, kakor je rekel Djilas o nekem svojem prejšnjem članku, ob pomoči svojih pozicij o vladajoči politični stranki. Tako gleda g. Halperin skozi svoje poškodovano prizmo ta naš socializem. Resnici na ljubo pa je treba povedati, da je dokaj točno reproducatral misli Milovana Djilasa. Tisto, večji ali manjši nasilniki, so izkoristili nasprotniki socializma v Jugoslaviji in nasprotniki socializma sploh ter uporabili kdo ve kolikokrat že proti nam in proti socializmu sploh. Ta grobovija Jugoslaviji najbrž ne bo povzročila nobene škode, ker demokratizacija in boj proti birokratizmu v Jugoslaviji na srečo ni odvisna od g. dopisnika, niti od Milovana Djilasa. Ta proces gre in pojde tako, kakor je šel doslej ali še hitreje ne glede na to, ali ga gleda kdo od strani skozi poškodovano ali celo prizmo.

Toda to še ni vse. Gospod Halperin o istem dopisu izraža tovarišu Milovanu Djilasu priznanje za naslednjimi besedami: »Djilas je bil kot eden glavnih teoretikov socializma dovolj hraber(!), da je postavil pod mikroskop to drobnoblatno, ki pokriva zemljo (podčrtal S. D.) in v svojem pokvarjenem smradu privilegirane gospodarstva preprečuje razvoj zdravih klic (ali morda: »zdravih sil«) demokracije.« »Proti teoretiku« titozima ali »zdravih klic« (!) To ni jasno, najbrž pa se nanaša to prej na slednje, to se pravi zdrave klice, oziroma zdrave sile. O listem »smradu« privilegirane gospodarstva pa bi lahko postavili, da bi lahko domneli, da je sad greva spodobnega tujsca, da se Jugoslavija ne vrača in ne orže v naročje ne tu ne tam, marveč gre svojo pot. Čeprav se g. Halperin jezi zaradi te »titostične trmoglavosti«. Kaj pa »drobno blato, ki pokriva zemljo«? To drobno blato, g. Halperin, ne pogrška, čeprav je zastalo in revno, splošno priznane orline o kulturnem spetu, ki pripoča spodobnost v tuji hiši. Škoda samo, ko že žalite ljudi te dežele, škoda, pravim, da delate to baje o imenu demokracije, Sicer pa, kaj lahko pričakujemo od človeka, ki v Jugoslaviji ni videl okrog sebe ničesar razen »blata« in »smradu«.

Napoved, g. Halperin izreko svojo nepreklicno sodbo: »Ugled dežele (Jugoslavije — prip. S. D.) je v očeh njenih prijateljev okrnjen.« To naj bi menda pomenilo, da je »ugled dežele okrnjen v očeh« g. Halperina. Zares velika škoda (!) Toda boljši je sovražnik kakor slab prijatelj, kajti dobi prijatelji nimajo razloga, da bi se razburjali zato, ker je CK ZKJ kaznoval tova. Milovana Djilasa, ker je kršil načela, na katasa, ker je kršil načela, na katerih je zgrajena ZK. Sicer pa bi priporočali g. dopisniku, naj prebere članek v »Populairu« z dne 18. t. m., ki ga je napisal o isti zadevi neki njegov tovariš in prepričani smo, da se bo potem spriznal z mislijo, vsaj kar se tiče njegovega »strahu«, da je »ugled dežele v očeh njenih prijateljev okrnjen«.

Stipe Dužević, Beograd

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

POROČILO

o zrebanju srečk 50. kola

Pozor! Dobitke izplačujemo samo po uradni zrebnici listi od vsakega 26. v mesecu dalje.

Premije so zadele srečke:
1.000.000 din št. 0953819
500.000 din št. 0135827
500.000 din št. 0207063

Po 200.000 din so zadele srečke:
št. 0796989 0345634 0225758

Srečka, ki se končuje s spodaj označenimi števkami	so zadele dobitke din
950	2.000,—
6220	5.000,—
7650	8.000,—
53780	50.000,—
11910	100.000,—
0796990	10.000,—
0953820	10.000,—
1	100,—
62	1.000,—
6692	10.000,—
32842	50.000,—
0207062	11.000,—
25	500,—
273	3.000,—
7523	5.500,—
0345633	10.000,—
4	100,—
64	400,—
3094	10.100,—
4864	20.100,—
0207064	10.100,—
9855	4.000,—
7545	4.000,—
6125	5.000,—
8775	8.000,—
0345635	10.000,—
3946	6.000,—
6976	6.000,—
0135826	10.000,—
37	500,—
8377	50.000,—
0225757	10.000,—
0796988	10.000,—
0135828	10.000,—
0953818	10.000,—
99	500,—
3719	4.000,—
3269	4.000,—
4209	4.000,—
0059	6.000,—
0225759	10.000,—

Skupno je bilo izrebanih 304.888 dobitkov in 6 premij v vrednosti 80.400.000.— dinarjev.

Zrebanje je bilo v Požarevcu. Vežani dobitki so že seštetii. Srečke 51. kola so v prodaji z današnjim dnem. Prihodnje zrebanje bo 25. februarja 1954 v Brckem.

Promet v Makedoniji spet prekinjen

Skoplje, 22. jan. Zaradi velikih snežnih zametov je bil vnovič prekinjen promet na cestah med Gostivarjem in Kičevom ter Debarjem. Sinoči je bil prekinjen tudi železniški promet na progi Gostivar—Kičevo v smeri proti Ohridu. Meteorologi trdijo, da je v tem delu republike pričakovati novih snežnih zametov vse do 10. februarja.

DEVIZNI TEČAJI DNE 22. JANUARJA

Valuta	Ljubljana	Zagreb	Sred. drž.	Äzio %
1 ameriški dolar	777.—	800.—	709.32	156.44
1 angleški funt	2.348.41	2.502.—	2.168.82	158.19
100 nemških mark	—	19.941.90	20.131.76	181.84
100 belg. frankov	—	1.400.—	1.390.53	151.73
100 franc. frankov	268.50	265.0	260.10	203.45
100 švic. frankov	—	19.316.35	18.656.88	171.94
100 ital. lir	140.—	144.—	145.51	198.98
100 Lit STO	121.—	—	115.95	141.56
100 holand. forintov	—	19.500.—	19.680.70	149.29
100 švedskih kron	—	—	14.000.—	141.42
1 egipt. funt	—	1.800.—	1.800.—	108.95
1 obr. dolar Avstrija	761.56	769.57	754.39	151.46
1 obr. dolar Danska	—	700.—	704.84	154.95
1 obr. dolar Norveška	—	607.—	607.—	102.55
1 obr. dolar Grčija	661.—	650.—	640.55	113.45
1 obr. dolar Turčija	622.—	638.—	625.70	107.90

Pripomba: Prometa je bilo cca 70 milijonov din. večji zaključek v franc. frankih, obr. dolarjih Turčija, Avstrija in lirah. Zaradi vzdržljivosti kupecve tečajji nadalje lahko popuščajo; edino USA dolar se je za malenkost okrepil, vendar je še vedno izpod pariete proti angl. funtu, nemški marki, liri itd. Na ostalih dev. obr. mestih je občutno padel tečaj za USA dolar, angl. funt in nemško marko.

kršitvi poslovnika ali o določitvi dnevnega reda, dobi besedo, brž ko se prijavi. Govoriti pa sme največ pet minut.

Vsak poslanec ima pravico zahtevati in dobiti odgovor na vprašanje, ki ga je naslovil na Zvezni izvršni svet. Zvezni izvršni svet lahko odgovori takoj, lahko pa zahteva tudi rok; da odgovor pripravi. Ta rok ne more biti daljši od pet dni, izjemoma pa se lahko tudi podaljša do zadnje seje pred prekinitvijo dela skupščine. Če se poslanec, ki je sprožil vprašanje, zadovolji z odgovorom, preide skupščina na dnevni red, če pa ne, lahko zahteva rapravo, o čemer odloča skupščina.

Vsak poslanec ima tudi pravico, da zahteva in dobi obvestilo od državnega tajnika ali kake samostojne uprave. Obvestilo se da navadno pismeno, če skupščina ne sklene, da državnega tajnika ali uslužbenca pozove, naj na seji ustno poroča.

VZDRŽEVANJE REDA

V skupščinsko poslojpe nihče ne sme priti z orožjem razen pripadnikov skupščinske straže. Predsedniku skupščine pripada izključna pravica in dolžnost, da vzdržuje red na sejah.

Za izjave in ukrepe v skupščini odgovarja poslanec samo skupščini in volilnemu telesu, ki ga je izvolilo. Za izraženo mnenje ali vedenje v skupščini poslanca ni moč klicati na odgovor, zapreti ali kaznovati.

Za kršitev reda se lahko skupščinski poslanci kaznujejo s sledečimi disciplinskimi ukrepi: opominom, opominom, ki pride v zapisnik, odvzemu besede in začasno odstranitvijo s seje. O opominu in odvzemu besede odloča predsednik skupščine oziroma doma, o odstranitvi s seje pa skupščina oziroma doma na predlog predsednika ali 20 poslancev. Poslanca smejo odstraniti največ s treh oziroma petih sej.

A. P.

Član Zveznega izvršnega sveta ne more biti hkrati tudi član katkega skupščinskega odbora. Kakor vsak drug poslanec pa se lahko udeležuje sej odborov in sodeluje v obravnavi, toda brez pravice v odločanju.

Vsak poslanec ima pravico predložiti zakonski osnutek. Enako lahko to stori vsak odbor in Zvezni izvršni svet. Vsak zakonski osnutek mora obravnavati ustrejni zbor, preden se začne o njem razprava na seji doma. V izjemnem primeru lahko zakonski osnutek obravnavajo po pospešenem postopku, da pride na dnevni red doma, ne da bi ga prej obravnaval odbor.

Zakonski osnutek mora biti, preden pride na dnevni red odbora ali sveta, vsaj tri dni prej razdeljen poslancem, da ga preučijo. Izjema je dovoljena samo v primeru, če je treba zakon obravnavati v pospešenem postopku. Kdaj se to zgodi, odloči dom, pristojen za izglasovanje ustreznega zakona. Glasovanje je lahko javno ali tajno. Če je javno, glasujejo poslanci ali z dviganjem rok — če je samo en kandidat — ali pa s polmenskimi klicanjem, če je kandidatov več. Tajno se glasuje z listki.

Glasovanje za predsednika republike je obvezno tajno. Kandidata za predsednika republike lahko predlaga 20 poslancev. Predlog za glasovanje o razrešitvi predsednika republike pa mora predložiti najmanj tretjina celotnega števila poslancev. Istočasno kakor predsednika republike, voli skupščina tudi Zvezni izvršni svet. V tem primeru je glasovanje javno.

PRAVICE POSLANCEV

Vsak poslanec ima pravico govoriti v svojem materinem jeziku. Predsednik daje besedo po vrstnem redu prijavljenih, en prijavljen govornik pa lahko svoj vrstni red prepusti drugemu prijavljenemu govorniku. Če hoče kdo med razpravo govoriti o

zaradi njene dvomljivosti in očitne ponarejenosti.

Ves čas razprave je Chatrain skrival otroka in ni dovolil očetu, da bi spregovoril besedico s svojim sinom.

Otrok, ki govori flamsko in nemško, je izredno bister in najboljši v tamkajšnji šoli.

Glede sodne obravnave — je treba pripomniti, da tako način kot potek procesa kažeta, da je sodišče razpravljalo strogo objektivno, resno in brez vsake politične osti proti socialistični Jugoslaviji. To dejstvo je tembolj razveseljivo, ker imamo v tem pogledu žalostne izkušnje iz

nedavnega procesa v zadevi malega Pirečnika.

Na belgijsko javnost je napravila močan vtis prisotnost dr. Goričarja na procesu. Socialistično in liberalno časopisje piše, da »prihod uglednega pravnikar iz Ljubljane« priča o resničnem in globokem humanizmu nove Jugoslavije, ki se tako veliko-dušno zavzema za pravice prizadetega očeta. V vseh komentarjih tiska in javnosti kakor tudi pri sami sodni razpravi je bilo čutili ugled, ki ga uživa socialistična Jugoslavija v Belgiji. Izid sodne obravnave bo objavljen najkasneje v roku 30 dni.

DNEVNA KRONIKA

Djilas ne pojde na Norveško in Švedsko

Beograd, 22. jan. Tanjug je zvedel od Komisije za mednarodne stike Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, da je Milovan Djilas poslal večeraj pismi Norveški delavski stranki in švedski socialistični stranki, v katerih jima sporoča, da ne bo obiskal Norveške in Švedske, kot je bilo prej dogovorjeno. Izjavil je, da zaradi svojih nesoglasij s CK ZK Jugoslavije pred tretjim izrednim plenumom CK ne more v teh deželah nastopiti z avtoritetno predstavnika jugoslovanskega delavskega gibanja.

Program proslave prve srbske vstaje

Predsedstvo glavnega odbora SZDL Srbije je na zadnji seji obravnavalo priprave na proslavo 150-letnice prve srbske vstaje. Določili so program proslave. Na seji so poslušali tudi poročilo o proslavi 150-letnice delavskega gibanja v Srbiji. Razen tega je predsedstvo obravnavalo proračun glavnega odbora za letošnje leto, posvetovali pa so se tudi o volitvah v organizacijah SZ.

Predsedstvo glavnega odbora SZDL Srbije je med drugim sklenilo, da bo sredi februarja, v Beogradu slavnostna akademija, posvečena prvi in drugi srbski vstaji, v Orašcu pa ljudski miting. Pripravljajo tudi razstavo, posvečeno prvi in drugi srbski vstaji. Najprej bo odprta v dvorani Izvršnega sveta Ljudske

skupščine Srbije, potlej pa jo bodo prenesli v dvorče kneza Miloša na Topčideru, ki ga že urejajo. Sklenili so posebej obeležiti vsa zgodovinsko pomembna mesta v ljudski republikij Srbiji, ki so kakorkoli povezana z dogodki iz prve in druge srbske vstaje. Večino zgodovinskih poslojip in spomenikov iz tiste dobe bodo obnovili. Praznovanje prve in druge srbske vstaje v Srbiji bo trajalo vse leto, vodil pa ga bo poseben odbor.

Posvetovanje o gospodarjenju z lesom

Celje, 23. jan. — V dvorani OLO Celje se je danes pričelo dvodnevno posvetovanje o gospodarstvu z lesom na področju LRS. Na posvetovanje, ki sta ga pripravila Društvo inženirjev in tehnikov gospodarstva in lesne industrije LRS ter Republiški združenje lesnih industrijskih podjetij, so prišli zastopniki Državne uprave gozdnih posestev lesne industrije Tovarne celuloze in gradbeništva in še drugi. Razen teh prisostvujejo kot gostje tudi zastopniki iz LR BiH. Smoter posvetovanja je, da skupno proučijo nekatera izredno važna vprašanja lesne proizvodnje in kritje gospodarskih potreb po lesu v našem gospodarstvu.

Posvetovanje bo trajalo še jutri vse dan.

Zlatko Baloković bo obiskal Jugoslavijo

New York, 23. jan. (Tanjug). Znani ameriški virtuozi jugoslovanskega poredla Zlatko Baloko-

odborov. Prvi in drugi dom bo sta imela zakonodajne in mandatno imunitetne odbore ter odbore za narodno gospodarstvo, za proračun, za prošnje in pritožbe. Zvezni svet bo imel še odbore za zunanje zadeve, za organizacijo oblasti in uprave, za prosveto, narodno zdravje in socialno politiko, svet proizvajalcev pa še odbor za gospodarsko organizacijo ter odbor za vprašanja dela in socialno zavarovanje. V delu stalnih odborov Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev bo delovalo 250 poslancev kot njihovi člani, od teh 179 iz Zveznega sveta in 71 iz zbora proizvajalcev.

Razen teh odborov lahko skupščina ozir. domova izvolijo tudi druge stalne ali začasne odbore in komisije z določenimi nalogami.

V našem novem skupščinskem sistemu imajo stalni odbori široke kompetence. Na primer odbor za zunanje zadeve bo obravnaval vprašanja naše zunanje politike, razvoja mednarodnih in diplomatskih stikov, mednarodnih pogodb o političnem in vojaškem sodelovanju, delo tajništva za zunanje zadeve, diplomatskih in drugih predstavništev v tujini itd. Odbor za gospodarstvo bo obravnaval in pripravjal osnutke vseh zveznih zakonov s področja gospodarstva in finančnega sistema. Odbor za prosveto bo razen pripravljanja splošnih zveznih zakonov s svojega področja obravnaval tudi probleme šolskega sistema; prosvetnega in kulturnega razvoja dežele, osnovna načela upravljanja znanstvenih, prosvetnih in kulturnih ustanov in tako dalje.

Vsi stalni odbori imajo pravico zahtevati od Zveznega izvršnega sveta, da jim na vprašanja s področja njihovega dela pismeno ali ustno odgovori. Lahko tudi samostojno sprejemajo resolucije in priporočila, — sklepe, ki jih sprejemata tudi domova.

Skupno sejo sklicuje predsednik skupščine na podlagi svetov domov ali na predlog enega doma oziroma Zveznega izvršnega sveta, ali pa na svojo pobudo. Če tega ne stori, se sklicuje skupna seja na zahtevo 20 poslancev ali na zahtevo Zveznega izvršnega sveta. Skupne seje kakor tudi seje domov in odborov so praviloma javne. Skupščina pa lahko v izjemnih primerih sklene, da je kaka seja bodi v celoti ali delno brez navzočnosti javnosti. Delo takšne seje velja za državno tajno in ne sme biti objavljeno.

Če se mudi v deželi kak tuj državnik kot gost, ga lahko skupščina povabi, da pride in na skupni seji govori.

POSEBNE SEJE

Posebne seje domov bodo mnogo pogostnejše od skupnih. Na njih bo vsak dom obravnaval svoja vprašanja iz svoje pristojnosti. Znano je, da dvodomnost naše skupščine ne temelji na načelih istovetnih pravic obeh domov. Vendar pa domova popolnoma enakopravno sodelujeta v osnovnih pravicah skupščine, — tako glede volitev najvišjih izvršnih organov, kakor tudi v istih pravicah, ki se nanašajo na spremembe ustave, na družbeni plan, proračun in druge zadeve s področja gospodarstva, dela in socialnega zavarovanja.

Zbor proizvajalcev ima še dve posebni pravici: da daje priporočila za delo gospodarskih organizacij, državnih organov in samoupravnih ustanov v vprašanjih gospodarstva, dela in socialnega zavarovanja, in da v okviru zakonov sprejema sklepe za delo omenjenih organov in ustanov. Vse ostale pravice Ljudske skupščine pripadajo Zveznemu svetu. Le-ta sprejema zakone, odloča o smeri zunanje in notranje politike, razglasi vojno stanje, ratificira mednarodne pogodbe o političnem in vojaškem sodelovanju itd.

Svet narodov, ki je v okviru Zveznega sveta, se sestaja na posebnih sejah, samo če je na dnevnem redu Zveznega sveta predlog o spremembi ustave, osnutek zveznega družbenega plana in osnutek katkega zakona, ki posega v ustavno določene odnose med ljudskimi republikami in federacijo. V vseh ostalih primerih delujejo poslanci sveta narodov kot poslanci Zveznega sveta.

V ODBORIH OBEH DOMOV BO 250 POSLANCEV

Glavno delo skupščine se bo razvijalo na sejah njenih stalnih odborov in komisij, ki bodo zasedale v času med plenarnimi sejami skupščine. Zvezna skupščina bo imela dva stalna odbora — administrativni odbor in odbor za volitve, ter dve stalni komisiji — za tolmačenje zakonov in za ugotavljanje avtentičnih tekstov in drugih zakonov skupščine.

Mnogo večji je pomen stalnih odborov domov. V njih se bo predvsem razvijala poslanska dejavnost. Zvezni svet bo imel 9. zbor proizvajalcev pa 7 stalnih

Sestanek CK ZK Makedonije

Skoplje, 22. jan. — Danes je bil v Skoplju sestanek CK Zveze komunistov Makedonije, ki so mu prisostvovali sekretarji okrajnih komitejev. Na sestanku so soglasno odobrili sklepe tretjega (izrednega) plenuma CK ZKJ v zadevi Milovana Djilasa. Razpravljali so tudi o pripravah na drugi kongres Zveze komunistov Makedonije in določili število delegatov za ta kongres:

MED ZDA IN LATINSKO AMERIKO

Obroč okrog Guatemale poka

Posebej za »Borbo«

Rio de Janeiro, jan.

Odkar je guatemalska vlada v okviru agrarne reforme odvzela ameriški družbi »United Fruit« 225 tisoč oralov zemlje, so se zaostri odnosi med Guatemalo in ZDA, ki sicer tudi poprej niso bili idlični. Družba bo sicer dobila odškodnino, vendar s tem ni zadovoljna ter zahteva večjo odškodnino in sicer v denarju, ne pa v vrednostnih papirjih. Ameriško zunanje ministrstvo je posredovalo v prid omenjene družbe, poslalo guatemalski vladi protestno noto, z njenim odgovorom pa ni bilo zadovoljno.

Odtlej so se začeli v ameriškem tisku pojavljati še posebno ostri napadi na »rdeči režim« v Guatemali. Ti napadi so se še zaostri, ko je nastal spor med guatemalsko vlado in dvema drugima ameriškim družbama. Od prve so terjali davke na železniške proge, ki jih poseduje, od druge pa, ki ima v Guatemali svoje električne centrale, pa je vlada zahtevala, naj poveča delavcem plače, ker so profiti družbe dovolj visoki, da lahko tem zahtevam ustreže, vrh tega pa pocen električni tok in izvede nove investicije.

Groznja z intervencijo

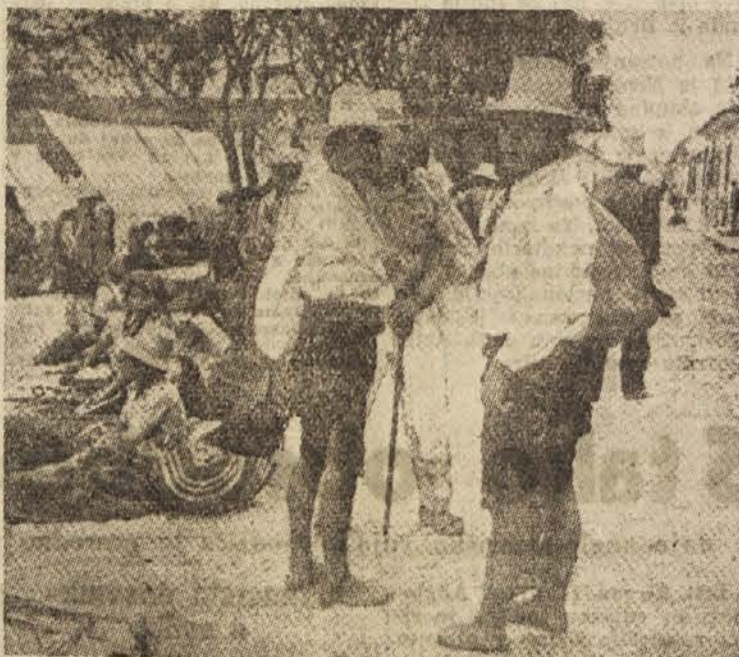
Zadeve »United Fruit« kakor tudi železniške in elektriške druž-

spodarskim in političnim vplivom ZDA, da bi na bližnji vseameriški konferenci dala pobudo in formalno predlagala karkoli zoper Guatemalo. »Times« pravi: »Močne nacionalistične sile v Latinski Ameriki so naklonjene guatemalskemu levčarskemu programu glede agrarne reforme in oviranja ameriških družb. V bistvu so preglavice v tem, da obudi sleherni predlog ZDA, naj bi sprožili učinkovito akcijo proti guatemalskemu komunizmu, staro strašilo ameriške intervencije, ki se ga ljudje v Latinski Ameriki boje bolj kot komunizma.«

Podpora iz Mehike

Hkrati poroča »New York Times« iz Mehike, da v deželah Latinske Amerike mnogi pravijo, češ da bi bila njih javnost ogorčena, če bi skušali Guatemalo obsoditi na konferenci v Caracasu. »Washingtonske obdobje, da v guatemalski vladi prevladujejo komunisti, sprejemajo tam s prezirom, čisto pa tudi sovražno.« poroča dopisnik newyorškega lista. Dalje pravi, da »se Mehikanci strinjajo z mnogimi drugimi ljudmi iz Latinske Amerike, da se ameriška podjetja že predolgo rede ob njihovih žuljih. In zato v državnih Guatemale vidijo bolj ljudi, ki skušajo ubraniti koristi lastnega ljudstva pred pohlepnimi veleposesniki in tuj-

sankcije v obliki prepovedi izvoza njene kave, ker bi bile vse države Latinske Amerike takoj proti nam.«

Kmetje naргу v Nuevi Guatemali

Čilski kongres obsoja zaroto proti Guatemali

Iz Santiaga poročajo, da je čilski kongres sprejel resolucijo o podpori Guatemali, ki jo bodo poslali konferenci v Caracasu. To resolucijo so sprejeli na predlog nekoga poslanca, ki je izjavil, da je nastala »mračna zarota v obliki vojaške intervencije proti Guatemali.«

To resolucijo čilskega kongresa so v Guatemali toplo pozdravili in zunanji minister dr. Osegada je objavil posebno poročilo, v katerem je dejal, da bo gesta čilskih zakonodajalcev spodbudila guatemalsko vlado, da bo nadaljevala boj za dostojanstvo in pravičnost.

Brazilija opozarja na pomen gospodarskih vprašanj

Kar zadeva Brazilijo, le-ta vztraja na tem, naj bi na konferenci v Caracasu posvetili glavno skrb gospodarskim težavam Latinske Amerike. Tamkajšnji čilski poudarjajo, da bi morali na tej konferenci manj razpravljati o nevarnosti komunizma, bolj pa o gospodarskih vprašanjih, zlasti o zvišanju carin za uvoz v ZDA, ki jih je predlagal ameriški kongres, ter o posojilih ameriške vlade državam Latinske Amerike. *Jaša Almul*

Vpliv farmarske krize

na gospodarstvo v Združenih državah

Na prvi pogled bi človek mislil, da težave, na katere zadeva ameriško kmetijstvo, ne morejo znatneje vplivati na ameriško gospodarstvo, saj je po vrednosti neprimerno manjši del. V lanskem narodnem dohodku v

tej številki. Samo lani je vlada preko nje investirala nad 2,8 milijarde dolarjev ali približno trikrat več kakor povprečno v prejšnjih letih. Izvoz kmetijskih pridelkov nenehoma narašča, ker ves svet čuti hudo pomanjkanje dolarjev in hoče kupovati živila in surovine po možnosti v oedolarskih deželah. V zalogah korporacije za blagovni kredit je zdaj nad 80 milijonov bušlov (bušel = 35,238 l) pšenice, zaloga bombaža pa znašajo nad 9 milijonov bal, torej več, kakor znašajo ameriške domače potrebe na leto. Zaloga rastlinskih olj so dvakrat večje kakor normalno. Podoben je položaj tudi glede ostalega blaga.

Eisenhowerjevi kmetijski načrti

Pri obravnavanju tega vprašanja se je »znanel« Eisenhower v posebno težavnem položaju. Na eni strani je pred volitvami v boju za farmarske glasove izjavil, da bo »pravični in polni delež v narodnem dohodku ne le 90% — pariteta (kolikor določa edenji zakon), marveč 100%«, na drugi strani pa se je znanel pred srditvo opozicije republikanske stranke, ki vidi v državnem podpiranju farmarjev ostanek Rooseveltovega »socializma«.

Namen novih predlogov predsednika Eisenhowerja je nedvomno preprečiti, da sedanji kmetijski presežki v rokah korporacije za blagovni kredit ne bi vplivali na pocenitev surovin in s tem na poglobitev splošne depresije, na drugi strani pa, da v prihodnje znatnih presežkov sploh ne bi bilo.

Eisenhower ima za ureditev farmarskega vprašanja tri predloge. Prvič, da bi odobrili bolj elastično politiko pri določanju »paritetne cene«, tako da bi lahko kritje paritete variralo od 75 do 90%, drugič, kredite korporacije za blagovni kredit bi bilo treba povečati na 8,5 milijarde dolarjev, in tretjič, da bi preprečili padanje cen v primeru razprodaje sedanjih zalog, ki jih ima korporacija za blagovni kredit, predlaga Eisenhower, naj bi blago v vrednosti 2,5 milijarde dolarjev razdelili za hrano šolskim otrokom, ter ostalemu prebivalstvu v prizadetih pokrajinah in v tujini, oziroma naj bi ga nekaj porabili za strateške zaloge.

Iz teh predlogov sledi, da je bil Eisenhower v sedanjem položaju primoran ne le obdržati dosedanj »socialistični« sistem podpiranja kmetijstva, marveč da je napravil celo korak dalje od demokratske uprave.

Reakcija na Eisenhowerjeve predloge

Takoj drugi dan po predsednikovem govoru v kongresu je nastal hud vihar, tako v predstavniškem domu kakor tudi v senatu. Prvi hip nihče ni bil zadovoljen. Republikanci z industrijskega severa so se pritoževali, da pomeni ta predlog zaprtje državnega denarja za kmetijsko hiperprodukcijo. Demokratski s kmetijskega juga pa so izražali bojazen, da utegne biti predlog o posojilih na podlagi 75 do 90% paritete poskus, da bi se državna garancija kmetijskih cen zmanjšala za 15%.

Najbolj značilna je izjava senatorja McCarthyja. Lani je v Wisconsinu zmagal na parlamentarnih volitvah demokratski kandidat, kar je bila prva demokratska zmaga v tem okraju v vsej ameriški zgodovini. Ta okraj je dosedaj zmeraj lojalno volil senatorja Mc Carthyja. Vsi opazovalci so se strinjali v mnenju, da je izvolitev demokrata prav v tem okraju najboljši dokaz, da farmerji s politiko sedanje državne uprave niso zadovoljni in da je treba v tem videti bojazen glede bodoče politike. Zato ni prav nič čudno, da se je senator McCarthy takoj prelevil v velikega farmerja in izjavil, da predloženi predlog ne le omogoča posojila do 90% paritete, marveč celo do 110%. Potem pa je nadaljeval: »Ne glede na to, kako zdrav je program državne uprave, so ga ljudje dejansko tako slabo razlagali, da med sedanjim trenutkom in volitvami ne morete prevzgojiti ljudstva.«

Lani 25. oktobra je Gallupov inštitut objavil podatke svoje ankete, ki kažejo, da je predsednik Eisenhower zadnje čase izgubil 10% ugleda predvsem zaradi vladne politike nasproti farmerjem. Mnoge volitve zadnje čase kažejo, da je izgubila republikanska stranka še več. Letos bodo volili 8 senatorjev večidel v kmetijskih pokrajinah in senatu pa so republikanci že zdaj v manjšini. Prihodnje leto naj bi izvolili 10 republikancev v kmetijskih pokrajinah, kjer so na zadnjih volitvah zmagali v večini komaj 5% ali še manj.

Samo zmaga na teh 18 mestih bi zadostovala, da bi zagotovila demokratsko kontrolo v kongresu za prihodnje dve leti. Ali bo predsednik Eisenhower prodl s svojimi predlogi glede farmarske politike in zagotovil zmago republikancem ali pa bo republikanska opozicija v kongresu preprečila lastno zmago na volitvah? *J. Sik*

Nueva Guatemala, glavno mesto dežele z vulkanom Aaguo v ozadju

be so nekateri ameriški časniki prikazali kot glavni dokaz, da »mednarodni komunizem deluje v Guatemali«. V ZDA so začele krožiti zahteve, da je treba v guatemalske zadeve odkrito poseči. Slišati je bilo tudi predloge, naj bi sprožili gospodarski pritisk in sicer s prepovedjo uvoza guatemalske kave v ZDA, od česar je še vedno odvisno vse gospodarsko življenje te majhne dežele. Ameriški veleposlanik v Guatemali je nedavno izjavil: »Ameriško javno mnenje nas lahko prisili, da bomo preprečili padec Guatemale v objem mednarodnega komunizma. Ne moremo dovoliti, da bi med Texasom in Panamskim prekopom nastala sovjetska republika.« Veleposlanik sicer ni povedal, kaj bi lahko ukrenili, vendar je v zvezi z njegovo izjavo nek ameriški časnik pripomnil, da petrolejske družbe le redkokdaj Guatemali pošljejo več bencina kot ga potrebuje za teden dni...

ci, kakor pa glasnike tuje ideologije.

Na koncu opozarja »New York Times« v komentarju, da ni »nič nevarnejšega, kot če bi proti Guatemali izvedli gospodarske

SPOR MED VELIKO BRITANJO IN EGIPTOM

London, 22. jan.

V četrtak so na področju Sueskega prekopa ubili še dva angleška vojaka. Oba sta bila na železniški postaji Negiša, blizu Ismailije. Ta dogodek je povzročil nadaljnji zaostritev položaja v Suezu in potisnil v ospredje anglo-egiptski spor o umiku čet s področja Sueskega prekopa, na drugi strani pa je potisnil nekoliko v ozadje zanimanje za priprave na berlinsko konferenco.

Pogajanja v Kairu o umiku angleških čet s Sueskega prekopa so že dalj časa v zagati. Egipčani in angleški predstavniki so prišli v razpravi tako daleč, da trdijo, da svojih stališč ne morejo opustiti. Angleži so v načelu privolili v to, da bi opustili okupacijo Sueskega prekopa. Egipčani pa so privolili v to, naj bi na tem področju ostalo 4000 angleških vojaških strokovnjakov, potrebnih za vzdrževanje naprav. Spor se suče okrog tega, kako naj bi bili vojaki — oblečeni. Da bi vsaj simbolično pokazali svojo pravico do vojaške kontrole nad Suezom, ki ga smatrajo za glavno žilo imperija, vztrajajo predstavniki Velike Britanije na tem, da morajo ti strokovnjaki obdržati svoje sedanje vojaške uniforme. Egipčani pa so sili sleherni tuje vojaške okupacije in so jim bolj po volji civilne obleke.

Toda pri tem ne gre za spor glede okusa, ali je vojaška ali civilna obleka prikladnejša ali udobnejša za službo ob Sueskem prekopu, marveč za načelno nasprotno težnjo okrog navidezno ne posebno važnega vprašanja. Od tod ostrina in nepopustljivost obeh strani, ki je ustavila pogajanja v Kairu na mrtvi točki.

Glavna težava pa so pogoji, pod katerimi bi lahko angleške čete imele avtomatično pravico, da bi znova zasedle prekop. Predstavniki Egipta so privolili v to, da bi dali Angležem pravico, da bi se vrnil v Suez v primeru morebitne agresije, ki bi jo sprožila katerakoli arabska dežela, Angleži pa bi radi razširili svojo avto-

matično pravico do vrnitve v Suez tudi v primeru agresije proti Turčiji in Izraelu. V to angleško zahtevo Egipčani doslej niso mogli privoliti in, ker nobena stran ne popusti, sede člani obeh delegacij v Kairu prekrizanih rok, puške, ki ob prekopu čedalje pogostejše pokajo, pa opozarjajo svet, kako pereče in občutljivo je to vprašanje.

Najrazličnejše koristi

Sueski prekop je v mirnem času in v vojni ena najvažnejših gospodarskih, političnih, strateških in prometnih točk na svetu. Promet skozi Suez je zdaj trikrat večji kakor skozi Panamski prekop. L. 1940 je plulo po Sueskem prekopu 2589 ladij s 13,5 milijona tonami blaga. Od tega je odpadlo 55,11% na angleške ladje. L. 1950 je plulo po prekopu 11.751 ladij z 81,8 milijona tonami, od katerih je odpadlo na ladje pod angleško zastavo 52,6%. L. 1952 je naraslo število ladij približno za 500, tonaze pa za kakih 5 milijonov ton. Vojnih in vojno-transportnih ladij je plulo po Sueskem prekopu 548 in njihova tonaza je znašala 2,8 milijona neto ton.

Izmed 12.168 ladij, ki so plule po prekopu lani, jih je bilo pod angleško zastavo 4212 z 28,6 milijona neto ton, pod norveško 1660 s 13.548 neto ton, pod francosko zastavo 1018 ladij, pod panamsko 872, pod ameriško pa 851 s 6,3 milijona neto tonami. Slede ostale dežele, med katerimi je za Italijo, ki je šesta po vrsti z večjim številom ladij kakor ZDA, toda z manjšo tonazo, na 13. mestu, Nemčija s 123 ladjami.

Po določbah carigradske konvencije Sueski prekop nikoli ne sme biti podvržen pravici do blokade, oziroma mora biti zmeraj v mirnem in vojnem času odprt za promet z ladjami vseh narodov. Med drugo svetovno vojno so imele ladje tudi osnih držav teoretično pravico uporabljati Sueski prekop. Te »pravice« pa niso mogli uporabiti zaradi an-

gleških vojnih ladij, ki so stražile dohod v Suez.

Na Sueskem prekopu zdaj za Veliko Britanijo niso najbolj zainteresirane Norveška, Francija ali Panama, katerih zastave za angleškimi največkrat vihrajo nad njim, marveč ZDA. In ne moremo reči, da nastop ZDA kot zelo aktivnega činitelja na Blaznem in Srednjem vzhodu, zlasti na področju Egipta in Suez na

pa se tudi že boji nekaterih njenih posledic. In tako je začelo v celoti izražati težnje po nevtralnosti svoje dežele.

Nagib in njegovi najbližji sodelavci menijo, da so nevtralistične skomine dobro taktično orožje, ki bi jim utegnile koristiti v odporu proti Veliki Britaniji, da bi okrepili pritisk nanjo in jo prisilili, da bi sprejela egiptске pogoje, na drugi strani pa tudi

Angleška straža ob Sueskem prekopu

bi zbnjal zaskrbljenosti angleške diplomacije. Na drugi strani pa nudi ta nastop generalu Nagibu širše možnosti, da lahko taktizira v sporu z Veliko Britanijo. Njegov odločno vztrajanje na umiku angleških čet iz Egipta vsekakor dokazuje globoke in upravičene težnje egiptskega naroda po neodvisnosti.

V tej akciji za dosego narodne neodvisnosti nasproti Veliki Britaniji se je general Nagib zapletel v boj velesil za pozicije v tem delu sveta. S tem, da izpodriva vpliv ene s pomočjo druge velesile, bi se general Nagib utegnil znajti v položaju, da bi utrl pot čedalje večjemu vplivu druge velesile v lastni deželi. Gibanje generala Nagiba je nezadovoljno z dosedanjjo podporo ZDA, morda

proti ZDA, da bi povečale in pospešile svojo pomoč v vprašanju Suez in za gospodarski napredek Egipta.

Egiptski veleposlanik v Moskvi pa gre, sodeč po nekaterih vesteh, hitreje od Nagiba. Po njegovem mnenju naj bi bila nevtralnost ne samo taktika, marveč tudi smer vladne zunanje politike. V Egiptu zadnje čase govore tudi o možnosti, da bi Egipt priznal Mao Ce Tungovo vlado in vlado Vzhodne Nemčije, pomnožil osebje v egiptskih predstavništvih v državah vzhodne Evrope. Hkrati pa gibanje generala Nagiba v sodelovanju z gibanjem ostalih arabskih dežel, katerih podporo uživa v sporu za Suez, ni brez nikakršnih »vodilnih« ambicij.

»Razjahaj Kurta, da zajaham Murta«

V prizadevanju, da bi ostala ob Sueskem prekopu v kakršni koli obliki, oziroma v obliki za ohranitev svojih pozicij na Blaznem in Srednjem Vzhodu, Velika Britanija s posebnim zanimanjem spremlja razvoj egiptskega položaja. Tako nekateri tukajšnji krogi izkoriščajo sklicevanje na ameriške pretenzije glede Egipta, da bi spravili spor z Egiptom v okvir dileme »razjahaj Kurta, da zajaham Murta«. V tem primeru bi šlo samo za vprašanje, katere velesila ima več pravice do Egipta. To pa je za Veliko Britanijo ugodnejše kakor jasno vprašanje, ali ima Egipt pravico do suverenosti nad vsakim delom svojega ozemlja.

Tudi nekatera protislovja v arabskem svetu, ki bi jih utegnile morebitne skomine Kaira povečati so eno izmed oporišč angleške politike na Blaznem vzhodu. Angleški vpliv na Iraku in Libanonu je že rodil nekaj, čeprav še ne zelo važnih sadov, v prizadevanju, da bi arabski svet v sporu zaradi Suez potisnil na različne pozicije.

Spor zaradi Sueskega prekopa postaja pravzaprav čedalje bolj ena glavnih točk, na katerih se križajo različne koristi, tako močnega angažirane v sodobnem dogajanju v tem delu sveta. Zadnji incidenti so spravili suezski spor v še ostrejšo fazo. Nekateri znani kažejo, da bodo tisti krogi v Veliki Britaniji, ki se zavzemajo za čvrstejšo politiko nasproti Egiptu, izkoristili te dogodke v dokaz za svojo trditve, da bi bilo dokaz za svojo trditve, da navsako nadaljnje popuščanje na pačno in škodljivo za angleške življenjske koristi. Morda bo ta »strmoglavica« smer, ki jo pristaši bolj elastične politike, predvsem laburisti, kritizirajo vsaj za nekaj časa prevladala. Razvoj položaja je v marsifem odvisen tudi od generala Nagiba, kakor je prihodnost Egipta predvsem odvisna od tega, koliko se jim bo posrečilo imeti v svoji akciji pred očmi predvsem dejanske demokratske koristi egiptskega ljudstva. *Dušan Blagojević*

Če kolektiv ni občutljiv za pravice svojih članov...

V ljubljanskem trgovskem podjetju »Merkur« so inscenirali protizakonit disciplinski proces proti dvema uslužbencema, predvsem na željo vodstva podjetja

V ljubljanskem trgovskem podjetju »Merkur« so postavili pred disciplinsko sodišče dva uslužbenca. Na razpravi je branilec vložil ugovor proti sestavi sodišča, proti pomanjkljivo sestavljeni obtožnici in proti prekratnemu roku, v katerem je bila obtožnica vročena obtožencema. Tožilca, ki spada v sestav disciplinskega sodišča in bi moral biti član kolektiva (tako razlagajo to zadevno zakonodajo na Inšpekciji dela in na javnem tožilstvu) je vodstvo podjetja poiskalo izven kolektiva. Obtožnica je le rahlo nakazovala krivdo obtožencev, ni pa (vsaj večidel ne) navajala konkretnih prekrškov obtožencev. Sodišče na razpravi tudi ni moglo dokazati, da sta obtoženca prešla obtožnici v zakoni-tem roku 8 dni pred razpravo. Razen branilčevih ugovorov kaže upoštevati še 8. člen Uredbe o disciplinskih prekrških zlasti v enem mesecu po storitvi prekrška. Določilo tega člena očitno izpričuje tudi vzgojno plat preganjanja prekrškov, saj navaja kolektive k temu, da sproti nastopajo proti prekrškom in s tem lahko pripomorejo k temu, da kršilca z manjšo, toda takojšnjo kaznijo vrnejo na pravo pot, preden bi si nakopali na glavo hujše grehe. Ta obtožnica pa je navajala nekatere prekrške, ki naj bi jih obtoženelec zagrešil še predlanskim in lani.

Toda disciplinsko sodišče je zavrnilo ugovor obrambe, zato sta obtoženca na branilčev poziv zapustila razpravo, sodišče pa ju je v odsotnosti obsodilo na odpust iz podjetja. Predsednik disciplinskega sodišča vztraja pri svojem mnenju, da je sodišče

pravilno ukrepalo, čeprav so ga motili pomanjkljivi zakonski predpisi o disciplinskih sodiščih.

Nekaj dni kasneje je bil v podjetju sestanek, na katerem naj bi o zadevi razpravljali kolektiv. Dejanje pa je kolektiv na tem sestanku močal ter so govorili le nekateri vodilnejši uslužbeni ter obsojenca. Sestanek se je sprevrigel v nekakšno nadaljevanje disciplinske razprave oziroma, bolje rečeno, v prekanjanje in v medsebojno očitovanje grehov, iz katerega bi človek lahko sklepal, da so napake na obeh straneh. Predvsem pa je iz vsega tega zvenelo bolj obračunavanje s človekom, ki se v nekaterih stvareh ni strinjal z direktorjem, kakor pa kritiziranje prekrškov. Uslužbenec, ki je otvoril sestanek, je n. pr. med drugim očital obtožencu, da se je boril za večji promet podjetja zato, da bi tudi nanj odpadlo več dobička. Ali je bila ta obtožbenca težnja škodljiva? Obtoženca je ta govornik obsojal tudi zaradi tega, ker je obtoženelec zahteval in dosegel, da so kontrolni organi nekajkrat pregledali poslovanje podjetja, dalje zato, ker je nabavil nesезonsko blago itd. Takšno razfranjenje je precej značilno za celotno obtožbo. Obtoženelec je na sestanku tudi povedal, da mu zasliševalci med zasliševanjem niti niso hoteli povedati, česa ga pravzaprav dolžijo. Skratka, objektivni človek na sestanku ni mogel ugotoviti, ali je disciplinskiemu sodišču tudi v resnici uspelo dokazati, da sta obtoženca zagrešila tako hude grehe, da bi morala biti že kar odpuščena, ali pa gre pri vsej zadevi le za to, da se direktor znebi kritika, kakor je trdil obtoženelec.

Toda v »Merkurju« res ne bi bilo prvič, da bi vrgli na cesto človeka, ki se ni povsem strinjal

z direktorjem. Vse kaže, da ima direktor vedno pomisleke proti uslužbencem, ki se ukvarjajo s političnim delom, medtem ko je nudil podporo prejšnjemu komercialnemu šefu Habetu, ki je začel zbirati okrog sebe v službi ljudi, katerim je bila naša družbena ureditev trn v peti. Tej trditvi v prid govori tudi naslednje: kmalu potem ko je sedanji obtoženelec prišel v službo v »Merkur«, je direktor dejal neki uslužbenki, naj se pazi, ker je novi uslužbenec član Partije. To svojo izjavo je direktor potrdil tudi na sestanku. Direktor pač še vedno gleda na naše politične delavce z očmi bivšega privatnega trgovca. Ob vsem tem je moč tudi laže razumeti, zakaj je vodstvo podjetja tako ihtavno zahtevalo, da gre iz podjetja človek, ki morda ni brez napak, a so proti njemu vendarle lahko sestavili le nekonkretno obtožnico, klicali na pomoč tožilca, ki ni član kolektiva itd. Na direktorjevo stran so se na sestanku postavili le dva, trije vodilni uslužbeni. Eden izmed njih dobiva za 2000 din večjo plačo, kakor mu pripada po tarifnem pravilniku. Povišal mu jo je direktor, s čimer nekateri člani delavskega sveta niso bili seznanjeni. Ali ne kaže že to precej razločno, kako direktor lahko spravi pod svoj vpliv nekatero ljudi, ki potem stvari ne presojujejo objektivno?

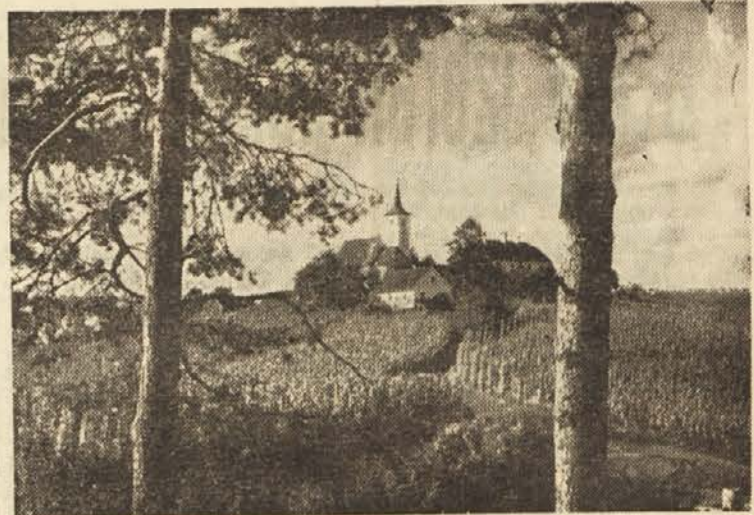
Kolektiv, ki naj bi zavzel svoje stališče, je na sestanku molčal. Sindikalna podružnica se ni pozanimala, ali se obtožencema, ki

sta njena člana, morda ne kratijo osnovne pravice člana kolektiva. Sindikat je zavzel (takšno podobo si je človek ustvaril na sestanku) stališče: naj obtoženca sama uredita zadevo z vodstvom podjetja, mi si umijemo roke in se ne bomo nikomur zamerili. Pri takšnem oportunističnem ravnanju sindikata se prav lahko razbohotijo najrazličnejše nezdrave težnje posameznih vodilnih ljudi v podjetju, ki položaj zlahka izkoristijo proti temu ali onemu članu kolektiva.

Obtoženca se proti sklepu sodišča lahko pritožita na delavski svet, toda pri teh razpravah v podjetju in delavskem svetu imata le malo upanja, da bosta uspela. Če delavski svet potrdi sodbo disciplinskega sodišča, bo sodba končno veljavna. Samo v primerih, ko obstaja resen sum, da se je vodstvo podjetja neopravičeno hotelo odkrižati človeka, lahko poseže vmes inšpekcija dela. Tak primer pa je ravno v »Merkurju«.

V zadnjem času se je dogodilo že nekaj primerov, da so posamezna vodstva podjetij pod plaščem zakonskih določil o disciplinskih postopkih, v resnici pa z izigravanjem teh določil protizakonito vrgli na cesto kakega človeka. Nekateri kolektivi in sindikalne podružnice pri vsem tem ne čuvajo dovolj skrbno pravic slehernega svojega člana, ne varujejo dovolj zakonitosti. Ti pojavi zahtevajo, da tudi inšpekcije dela temeljito presojuje take primere, obenem pa si primeri opozarjajo, da je treba izpolniti nekatera pomanjkljiva in že zastarala zakonska določila o disciplinskih sodiščih v podjetjih in ustanovah.

M. Z.

Jeruzalem

Tudi Prlekija skriva mnogo prirodnih lepote

Menda ni treba posebej dokazovati, da je tudi pokrajina, ki jo navadno radi imenujemo »Slovenske gorice« ali »Prlekija«, polna lepote, značilnosti, zgodovinskih znamenitosti. Šeg in navad. Najbolj znana sta kraja Jeruzalem in Radenci. Prvi po straneh vinogradih, kjer raste svetovno znana vinska kapljica, drugi pa po izvornih zdravilnih vodih, ki je že mnogim domačinom in tujcem vrnila moč in zdravje. Na tej zemlji so se rodili mnogi veliki možje, ki so dali bogate deleže v zakladnico slovenske kulturne tvornosti. Čeprav je temu tako, pa je dežela klopotev še neodkrit svet za mnoge domače in tuje turiste.

Leta po osvoboditvi niso prinesla pokrajini kdo ve kakšnih pridobitev na področju turizma. Razen skromnih uspehov — novi razgledni stolp na najvišji točki Prlekije, na Gomili, modernizacija gostinskih obratov, lepše zunanje lice nekaterih krajev — je bilo malo storjenega v prid tega gospodarski panogi, ki bi že lahko prinesla prebivalstvu mnogo dohodkov in koristi, da je niso v preteklosti nekam mačehovsko zapostavljali. Vedri in veseli Prleki pa znajo gostoljubno sprejemati goste!

Zato je treba tembolj pozdraviti pobudo Gostinske zbornice in njenih članov, ki so se v zadnjem času začeli zavzemati, da bi tudi na področju turizma odločne krenili naprej. V desetletnem perspektivnem načrtu za razvoj turizma, ki so ga sprejeli kot delovni program, se zavzemajo za to, da bi bili kraji Jeruzalem, Videm ob Ščavnici in Radgona priznani kot turistični kraji. V načrtu pa so dobili svoje mesto tudi novi turistični in športni objekti, sanitarne naprave, parki, ceste. Preurediti in modernizirati bo treba več gostinskih obratov, ki zdaj zaradi zastarelosti ne morejo koristno služiti razvoju turizma.

Ljutomersko planinsko društvo namerava že spomladi odpreti planinsko postojanko pri Jeruzalemu, ki naj bi tako postal dostopen tudi turistom in ljubiteljem naravnih lepote. Nasele naj bi dobilo tudi urbanistični načrt. V Ljutomeru, ki je že priznan kot turistično mesto, bi bilo treba v prihodnjih letih urediti park, regulirati Ščavnico, zgraditi letno kopališče. Zavzemajo se tudi za nakup dveh avtobusov, ki bi prevažala potnike in turiste v najlepše kraje Prlekije.

Načrti so veliki in za vse to bo treba mnogo denarja, nad 400 milijonov din. Večja gostinska podjetja pa kot investitorji prav gotovo ne bodo zmogli vsch bremen. Zato bodo potrebovala pomoč okrajnih in republiških ustanov.

—kos

Bralci nam oišeo:

Pred likvidacijo mestne čevljarne na Jesenicah?

Na Jesenicah so se v zadnjem času razširile vesti, da bo mestna čevljarna ukinjena, češ da dela samo v izgubo in da je zaradi tega nepotreba. No, da čevljarna res ne dela z dobičkom, je dokazano s tem, da uslužbeni že nekaj mesecev dobivajo samo 80% plače. Kdo je temu kriv? Predvsem uslužbeni sami, ker ne poskrbijo, da bi z boljšo organizacijo dela in z boljšimi izdelki zadovoljili svoje stranke. Resnica je namreč, da so novi tovarniški čevlji dostikrat cenejši kot pa navadno popra-

vilo je-teh v mestni čevljarni. Zato marsikdo stare čevlje raje odloži, kot pa da bi jih dal popraviti.

Toda kljub vsemu navedenemu Jeseničan menijo, da bi likvidacija čevljarne škodovala prebivalstvu. Saj bi bilo res čudno, da bi na Jesenicah ukinili uslužnostna podjetja, medtem ko jih drugje ustanavljajo. Le delavski svet oziroma upravni odbor čevljarne naj bi pregledal obrat ter ugotovil napako in pomanjkljivosti. Resnica je tudi, da čevljarna ne bo mogla konkurirati tovarniškim cenam, zato naj bi predvsem solidno in poceni popravljala čevlje. Dela ne bo nikoli zmanjkalo, če bodo v obratu ostali res le strokovnjaki in izveščani čevljarji. Tak obrat, skrečen na najnujnejšo število uslužbencev, pa bo prav gotovo tudi rentabilen.

V. 6.

Kako je z osnovno šolo na Velikem brdu v postojanskem okraju

V tem okraju imajo eno učilnico in dve učiteljici, ki poučujeta ena dopoldne, druga pa popoldne.

Pouk ni bil redno vsak dan zato, ker občinski ljudski odbor ni poskrbel, da bi pravočasno postavili peč. Imel naj bi jo v razredu že prve dni septembra, pa je do 1. januarja 1954 še ni bilo. Delno so popravili le šolske prostore in streho.

Zbirka učil je nezadostna, in tudi potrebnih knjig nimajo niti jik ne bodo mogli nabaviti, ker nimajo v proračunu dovolj denarja.

Starši ne nabavljajo otrokom potrebnih knjig in zvezkov zato, ker so siromašni in tudi takih je nekaj, ki se za vzgojo in izobrazbo svojih otrok sploh ne zanimajo. Bilo bi nujno potrebno, da bi starši končno le razumeli, kako in komu koristi učiteljevo delo na vasi in za koga pravzaprav dela in se žrtvuje učitelj. — Zanje, za njihove otroke in za dobro skupnosti delajo naši učitelji. L. B.

Dogovor glede prodajnih cen mesa JE NEDOPUSTEN

Trgovinska zbornica Slovenije ni odobrila dogovora o podražitvi mesa

Pretekli ponedeljek je imel pododsek za živino, meso in mesne izdelke pri Trgovinski zbornici za Slovenijo sestanek, na katerem je razpravljalo o odkupnih cenah živine in o prodajnih cenah mesa. Med drugim je sklenilo, da se zvišajo prodajne cene govejmu mesu I. vrste od sedanjih 190 na 205 din za kilogram, cene govejega mesa II. vrste od 170 na 190 din, cene telečjega mesa od 210 na 220 din ter cene svinjskega mesa in slanine od 220 na 240 din.

S tem sklepom pa se predsedstvo zbornice ni strinjalo in to zaradi tega, ker meni, da je v sedanjem trenutku vsaka podražitev neutemeljena, pa tudi zaradi tega, ker je mnenja, da odsek lahko razpravlja o odkupnih cenah živine, ne pa tudi o prodajnih cenah mesa. Zbornica je o

tem pismeno obvestila vsa podjetja. Prihodnji teden bo nov sestanek odseka, na katerem bodo obravnavali predstavniki okrajnih zbornic ponovno razpravljali o tem vprašanju.

Predsedstvo zbornice je že konec preteklega leta razpravljalo o tem, kako naj sploh ocenjujejo dogovarjanje glede odkupnih cen. Zavzelo je načelno stališče, da je takšno dogovarjanje še nekaj ostanek prejšnjega administrativnega poseganja v oblikovanje cen na trgu, čeprav v drugačni obliki. Zato bi ga bilo treba začasno obdržati le za nekatere pridelke, katerih proizvodnja ni zadostna. Tudi v Srbiji, kjer se je tako dogovarjanje razvilo v še večjem obsegu, prihajajo do spoznanja, da ne prinaša zaželenih rezultatov. Dogovorjene cene so se v praksi izkazale ne kot plačilske, marveč kot enotne odkupne cene, ki ne nudijo potrebne elastičnosti in možnosti diferenciranja. Zato so zelo pogoste kršitve takšnih dogovorov.

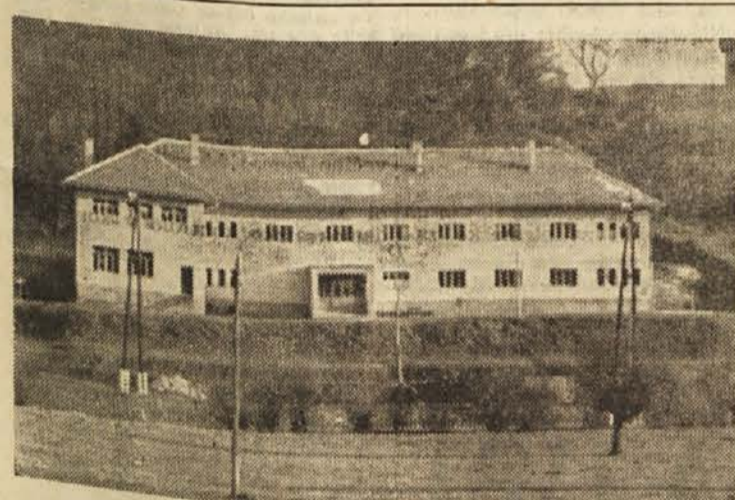
V posameznih primerih so morda dogovori preprečili hitrejši skok cen, pri zboljšanju ponudbe na trgu pa so postali ovira za znižanje cen. Hkrati pa so takšni dogovori potuha zato, da se obdržijo visoke maloprodajne cene, ker velja zlasti za živino in meso.

Decela pravilno se nam zdi stališče predsedstva zbornice, da odsek ne more razpravljati o maloprodajnih cenah za meso. Kakor je potreben družbeni monopol nasproti drobnemu proizvajalcu in ga je treba čuvati, tako je škodljiv in nedopusten

POJASNILNO

Včeraj je »Ljudska pravica-Borba« objavila članek »Nerazumevanje zakonitosti ali nadutost«. Članek pojasnjujem v toliko, da je Notranja uprava prejela mojo ovadbo 16. t. m. in jo je 20. t. m. odstopila Javnemu tožilstvu. Zato moj očitok organom notranje uprave ni na mestu.

Janez Vidle

V Rogaški Slatini je bila 1947. leta osnovana industrijska steklarska šola, ki naj bi vzgajala strokovnjake za celo steklarsko industrijo v državi. Šola v začetku ni imela svojih šolskih prostorov niti ne delavnice. Učence pa je sprejemala večina iz domov za socialno ogroženo mladino. Razumljivo je, da Steklarna v Rogaški Slatini ni mogla dati na razpolago svojih obratov, da bi se vseh 60 učencev sedanje zgradbe industrijske steklarske šole dograditi vse prostore, ki so potrebni, da bo šola lahko dajala učencem tudi dovolj praktičnega pouka. Stroški za zidanje topilnice in brusilnice bi znašali okrog 15 milijonov dinarjev. Za celotno jugoslovansko steklarsko industrijo to ne bi bil poseben izdatek. V letošnjem šolskem letu se šolajo zadnji učenci, ki se praktično usposablja še v »Steklarni«.

MLO Liublijana si prizadeva da bi izboljšal kmetijstvo na svojem terenu

S seje sveta za gospodarstvo MLO

Na včerajšnji seji sveta za gospodarstvo MLO so najprej razpravljali o stanju kmetijske proizvodnje v Ljubljani. Poročilo o tem je v imenu komisije za kmetijstvo podal član gospodarskega sveta, tov. Sitar. Ugotovljeno je, da kmetijstvo na področju Ljubljane ni uživalo tiste podpore, ki bi jo moralo, kljub temu, da je v Ljubljani 11.635 hektarjev čistih kmetijskih površin in nad 20.000 ha gozda. Komisija za kmetijstvo je pripravila načrt, katere kmetijske panoge bi bilo treba v Ljubljani predvsem pospeševati in na kakšen način. V Ljubljani bi bilo treba predvsem obnoviti sadjarstvo; število sadnih dreves je po vojni v Ljubljani znatno nižje. Prav tako bi bilo treba poleg novih nasadov poskrbeti tudi za učinkovitost zaščito rastlin. Drugo, kar bo treba v Ljubljani pospeševati, je živinoreja v Ljubljani je sedaj 5.781 krav, na površini obdelovalne zemlje, ki je v Ljubljani, pa bi lahko redili toliko krav, da bi krili 89 do 90% potrebo po mleku. Treba bo zboljšati tudi mlečnost krav in odstraniti s hlevov vse bolezni živali. Ze lani je bilo odobrenih 1.400.000 din za zamenjavo tuberkuloznih krav z zdravimi.

Berite in naročajte
»Ljudsko pravico-Borbo«!

letos pa bo svet za gospodarstvo predlagal v proračunu en milijon din v isti namen. Kmetijska posestva državnega sektorja imajo v Ljubljani 1102 ha, to je 14% vseh ljubljanskih kmetijskih površin. Na področju Ljubljane obstoje državna posestva Bokalce, Podgora, Zadobrova, ki jih bo treba podpreti. V ta namen je bil zaprosen tudi kredit.

Po poročilu o stanju kmetijske proizvodnje v Ljubljani, so bili sprejeti ustrezni sklepi za pomoč sadjarstvu, za izboljšanje živinoreje ter za dvig proizvodnje na državnih posestvih.

V drugi točki je bilo poročilo o stanju zemljiškega sklada v Ljubljani. Z odločbami v/smisla zakona o zemljiškem skladu je bilo na področju Ljubljane zajetih 242 ha in 87 arov zemljiških površin. Odločbe, ki so pravomočne, se tičejo 88 ha obdelovalne zemlje. To zemljo so že prevzela državna posestva, katerim bo dodeljena tudi ostala zemlja, potem ko bodo odločbe postale pravomočne.

Na včerajšnji seji gospodarskega sveta so nadalje razpravljali o dimnikarski službi v Ljubljani in o tarifah zanjo. Dejstvo je namreč, da so privatni dimnikarski mojstri začeli nepravilno zviševati cene svojih storitev. Predložili so tudi načrt novih tarif, ki pa so se izkazale kot povsem neutemeljene. Zato je Mestni

ljudski odbor sporazumno z dimnikarskim podjetjem »Dimnikarstvo« sestavil osnutek tarif, ki pa so znatno nižje od cen, ki jih zahtevajo privatni dimnikarski mojstri. V zvezi s tem pa se je pokazala potreba, da bo treba dimnikarsko službo na področju Ljubljane povsem reorganizirati.

Končno so na včerajšnji seji razpravljali še o reorganizaciji nekaterih podjetij in o nekaterih personalnih vprašanjih.

R.

Kmetijske zadruga in državna posestva POZOR!

KMETIJSKI MAGAZIN — LJUBLJANA

obvešča vse svoje odjemalce in interese za dušična umetna gnojila, da kaže zelo slabo za dušična gnojila domače proizvodnje zaradi pomanjkanja električne energije

Ker pa imamo možnost nabaviti iz uvoza Kalkamonsalpeter (Nitramonkal), vabimo vse zainteresirane, da nam svoje potrebe javijo brzojavno do torka 26. januarja 1954!

CENA BO OKROG 13 DINARJEVI

Za izboljšanje volilnih imenikov

Danes, v nedeljo, 24. jan. bodo na terenih Tabor, Spodnja Šiška, Poljana II, Krim, Lavrica in Rožna dolina nadomestne volitve odbornikov v mestni zbor MLO Ljubljane. Dosedanji odborniki ter volilni enot so odstopili, ker so prevzeli službena mesta izven Ljubljane. Zato so potrebne volitve novih odbornikov. Urad za volilne imenike je za volišče, kjer bodo jutri volitve pregledal spiske volivcev. Kljub vestnemu delu pa nekateri volivci še vedno ne bodo mogli voliti. To predvsem taki, ki so se preselili in se niso prijavili tudi na Uradu za volilne imenike. Še vedno je namreč zmotno mišljenje volivcev, ki mislijo, da ob preselitvi s prijavo na prijavnem uradu notranje uprave že zadoste svoji dolžnosti, da se prijavijo Uradu za volilne imenike. Mestni ljudski odbor pa bo to prijavljanje olajšal, ker bo konec februarja Urad za volilne imenike skupaj s Prijavnim uradom notranje uprave premeščen v isto stavbo v Kotnikovi ulici, kjer bo delo obeh uradov bolj povezano, državljonom pa bo prihranjena dvojna pot.

R.

Dobro izbran poklic - srečno in zadovoljno življenje

Ze stare pravljice govore, da sojenice ob rojstvu odločajo, kaj bo z novorojenčkom. To prastaro vprašanje se postavlja pogosto brez besed ali glasno izgovorjeno pri vsaki zibelki. In res skoraj sleherni starši se vprašujejo »kaj bo iz njega«. Zelo pa so zaskrbljeni, ko zapuša hčerka ali sin s petnajstim letom šolsko klop.

Poklic vrednotimo po tem, kaj iz nas naredi. Zato se moramo držati nabela, da si bomo izbrali res pravi poklic, takega, ki nam bo notranje ustrezal.

Kdor res svoj poklic odkrije

hkrati opravlja službo družbi ter s tem svojemu ljudstvu.

Zakaj naj se odločim za poklic?

Zato, ker ima kvalificiran delavec svoj poklicni ponos ter samozavest, da nekaj zna. Tudi znatno laže dobi zaposlitev kakor nekvalificiran delavec. Če pa prvi ne dobi zaposlitve, še vedno lahko pride za nekvalificirano delo, obratno pa ni mogoče. Toda dobrobrat strokovnega delavca zmeraj iščejo in le-ta najde vedno zaposlitev. Njega tudi povsod višje cenijo, ker je poklicno vzgojen in

imajo veliko več sposobnosti za praktično delo kakor za umsko. Zato je pri izbiri poklica treba prvenstveno upoštevati poklicno nagnjenje in poklicne sposobnosti, ne pa pobožne želje staršev.

Mladostnik in mladostnica si morata izbrati poklic, ki jima po nagnjenju in sposobnostih ustreza in ki ima tudi svojo ekonomsko utemeljenost. Kar nas notranje silil in razgiblje, to razvija naše sposobnosti in oblikuje naš značaj, našo osebnost. Kako pa nas oblikuje poklic? Tako, da nenehno zaposli vso našo živo osebo z reševanjem nalog, ki jih postavlja dan na dan pred nas, in te naloge imajo za nas in za družbo smisel, vrednost.

»Pravi poklic izbrati, se pravi najti pot k naravnemu razvijanju naših telesnih ter duševnih sil in sposobnosti v skladno osebnost.«

Čim bolj se naše poklicno nagnjenje in sposobnosti ujemajo, tembolj je naš odnos do dela naraven, sproščen in resničen in tem manj se izpostavljamu nevarnosti, da se izmalici naš značaj in da ne zapademo modernim boleznim industrializacije, to je nevrozam in psihonevrozom.

Pri poklicni izbiri ne smemo slediti samo razumskim zahtevam, temveč moramo pustiti govoriti tudi srce, poslušati naša najgloblja nagnjenja, čutili se moramo res poklicane. Samo kdor v svojem poklicu najde smisel življenja, ima svoj poklic.

Zato je bistvene važnosti kakšni interesi, zanimanje prevladujejo v mladostniku, ko se odloča za poklic; ali ga vodi ljubezen do stvari, ali ima razen poklicnih sposobnosti tudi lastnosti doprinesati žrtve v poklicu, ali se zaveda, da je izvrševanje poklica služba skupnosti in da je zavestno izvrševanje poklica najboljši način najti samega sebe in hkrati najvišja oblika službe ljudstvu ter da je v tem življenjski smisel za poklicnega izvrševalca.

Najbolj otipljivo pri učenju

vanjem slik v galerijah, pa tudi ne med pogrebom. Lepo tudi ni kaditi med obiskom, če vas gostitelj ali gostiteljica nista povabila ali dala za to povoda. Tudi v vlaklu morate vprašati sopotnike za dovoljenje, zlasti še, če so v oddelku starejše osebe.

Včasih se tudi ni kadilo med obedom. V Ameriki se je že tudi udomačila navada, da si po juhi ali pred močnato jedjo gostje prižgo cigareto, zdaj pa se razširja že tudi po Evropi. Včasih se zgodi, da ponudi cigarete med dvema jedema gostiteljica in v tem primeru bodo kadilci prižgali cigarete. Nikakor pa ni dovoljeno, da privedete med obedom na dan lastno dozo, če gostiteljica ali gostitelj nista dala znaka za kajenje. Le-ta pa naj poskrbita, da bo na mizi dovolj pepelnikov.

Ni vladno kaditi pred svojimi prijatelji, ne da bi jim ponudili cigareto. Seveda pa jim ne smemo ponuditi kar iz roke, marveč odprimo dozo ali škafčo tako, da lahko gost cigareto prime. Tisti pa, ki cigareto jemlje, si ne sme dovoliti, da bi jih vzel več hkrati. Če kadilci prijateljev, je po starem običaju dovoljeno prižgati z eno vžgalico le dve cigareti, ker tretjega baje zadene nesreča. Ta navada izvira iz časov burške vojne v Južni Afriki iz prvih let našega stoletja, ko je v strelskih jarkih predolgo prižgana cigareta

Dve obleki za ples. Obe sta iz šantunga pastelnih barv. Prva je roza, druga pa svetlo zelena

Mladi kemik. Poklic bodočnosti, vendar ne dovolj priljubljen med našo mladino

in ga pravilno izpolnjuje, je našel pot k samemu sebi ter tako gradi na lastnem značaju in

SMUČAR NAJ JE VEČ MLEČNIH JEDI, MANJ PA MESA

Smo v smučarski sezoni in šport zahteva prehrano, ki ustreza njegovim potrebam. Smučarji naj bi jedli predvsem jedi, ki so doma v Skandinavskih deželah in na Finskem, kjer smučanje ni samo navaden šport, marveč tudi prometno sredstvo v dolgi letni dobi. Planinski obed naj bo do zlasti bogati na mlečnih jedeh: mleku, siru, razen tega pa tudi na jehih, ki imajo dovolj sladkorja; močnate jedi, suho in presno sadje, zlasti je priporočljivo slednje, ki ima zelo veliko vitamina C in le-ta je športnik potrebuje mnogo več kakor človek, ki sedi.

Smučar naj ima na dan štiri obroke, ki pa naj bodo sestavljeni takole: za zajtrk sladka juha iz žita, (četrt do pol litra mleka, 25-30 g pšenične moke ali ržene ali pa ovsenih kosmičev); 10 dkg kruha, 15 g masla in 20 g medu ali džema.

Za kosilo: surove jedi: solata, korenje, radič ali redkev; 10 dkg mesa ali ribe; krompir in solčevje ali pa namesto krompirja testenine. Po kosilu naj poje še do 12 dkg sira, kakšno močnato jed, kompot ali podobno. Vse te stvari so bogate na hranljivih snoveh in bogate na vitaminih.

Za malico naj smučar pije mleko z ovomaltinami, zraven naj poje do 10 dkg kruha ali biskvita, med ali džem ter 1 do 2 jabolki.

Za večerjo zelenjavna juha, presne jedi: solata, korenje ali redkev, krompir, sir, močnate jedi, kompot.

Zelo priporočajo, naj bi smučarji pojedli na dan v juhi 5-10 g suhega kvasa, ki je zelo bogat na vitaminih grupe B. S tako prehrano bodo smučarji zvišali svojo sposobnost in bodo mnogo bolj odporni proti utrujenosti ter tako z lahkoto prenašali napore, ki jih zahteva zimski šport.

Tudi pri nas bi bile tega vesele

Industrijska kemija plastičnih mas je po vojni napravila silen napredek. Ena izmed njih pridobitev je tudi sredstvo, ki ga vržemo v vodo, v kateri peremo nylon nogavice. Le-to preprečuje, da se nylonska nit ne trga in tudi ne »beži« in sicer zato, ker se tekočina, ki jo dajemo vodi, prime niti in jih napravi hrapavo. Tako pentlje držijo druga na drugo. Znano je namreč, da so umetna vlakna, med katerimi sodi tudi nylon, popolnoma gladka.

Zdaj stvar poznajo in jo zelo popularizirajo v tujini. Zenske bomo tistim, ki bi pri nas kaj takega preskrbeli, zelo hvaležne, saj bi podaljšali življenjsko dobo precej dragih nogavic.

Obrezovanje okrasnih grmovnic

Z obrezovanjem uravnavamo cvetenje in rast posameznih vrst okrasnih grmovnic. Čeprav je treba obrezovanje prilagoditi vsaki vrsti okrasnih grmovnic, vendarle v glavnem delimo vse grmovnice v dve skupini. Prva razvija cvetove na starem lesu - torej na lanskoletnih vejicah, druga pa požene cvetove iz novega lesa - iz toletnih mladik. Iz tega sledi, da smemo prvo skupino grmovnic rezati šele po cvetenju, da na to poleti poženo cvetne mladike za prihodnje leto. Če bi te grmovnice obrezovali pozimi, bi zaman pričakovali cvetja v istem letu, ker mora rastlina cvetne vejice šele ustvariti. Tisto skupino okrasnih grmovnic, ki cveto na novem lesu, pa moramo obrezovati pozimi. To opravimo od novembra do marca, če ni prehudega mraza, in sicer obrezano budojejo, hibiskus, kerijo in nekatero špireje. To so pozno-

ima s tem tudi boljše pogoje za disciplinirano delo, razen tega pa tudi boljše zasluži.

Starše pogosto slišimo: »Zelim, da bi moj otrok imel »boljši« kruh,« pri čemer najpogosteje mislijo na pisarniško delo ali na intelektualni poklic.

Pojmovanje o boljšem kruhu je sila relativno. Nekateri ljudje

Vreteno za odvijanje štren

Skozi koliko prstov teče vse dolge zimске večere volna! Ne slednje vreteno: Pri mizarju naročimo kaj preprost pripomoček, ki je iz križa in približno pol metra visoke podpore. Podpora naredimo iz letve 5x5 cm, v njo pa zabijemo 3 cm visok valj, ki bo os vretena. Vreteno je pravzaprav križ, sestavljeno je iz dveh desic 2/4 m dolžine in 5 cm širine. Desici sta na sredini izdobljeni, da ju natakemo na os. Imata v razdalji po nekaj cm na obeh krakih luknjice, v katere zatakemo klince. Vsi štirje klini so na koncu zakrivljeni, da se nit pri odvijanju ne snema. S tem pripomočkom preprosto, hitro in brez nevarnosti, da bi nit zmešali, odmotavamo poljubno velike štrene volne, bombaža in prejic.

umorne pletilje ustvarjajo iz niti kape, šale, rokavice, puloverje. Marsikatera pletilja pa obžaluje, da porabi toliko časa za navijanje klopč. Omislimo si torej na-

Gospodinjki priročnik

Ilustrirana družinska revija »Tovariš« v Ljubljani je izdala Gospodinjki priročnik 1954. Leta vsebuje razen koledarja tudi razpredelnico za gospodinjstvo, v njem boste našli tudi druge zanimive stvari: kako si uredimo domačo lekarno, stanovanje, o uporabi elektrike v gospodinjstvu, članek o zakonu in družini, kaj stori gospodinja, ko pridejo v hišo gostje, pomen knjige za družino, modni pomenki, o koristi igranja, o otrokovih boleznih v hladnih mesecih, kako si pripravimo vrt, o kuhanju in vlaganju sadja in zelenjave in razne druge praktične nasvete. Priročnik dobite v vseh knjigar-nah po Sloveniji.

cvetoče grmovnice, kar je razumljivo, saj cveto na mladiceh.

Po cvetenju režemo ranocvetne vrste, ki cveto na starem lesu, n. pr. španski bezeg, japonsko kutino, tamariske, forzicijo, snežne kepe, razne špireje in okrasne češnje. Omenjene grmovnice pozimi samo redčimo ali pa pomlajujemo stare grme. Obrezovanje po cvetenju opravimo tako, da odstranimo odcvetele poganjke, da se cvetne mladice za prihodnje leto lahko nemoteno razvijejo. Odstranimo pa tudi vse najstarejše in pregoste poganjke. Nikdar pa ne smemo rezati grmov v razne geometrijske oblike, če jih nimamo posajene v uporabne namene (žive meje itd.). Grm mora obdržati kljub obrezovanju, redčenje in pomlajevanju svojstveno prirodno obliko, ki tvori največ cvetja in mladih poganjkov.

HIGIENA UST

Pri mnogih ljudeh se čuti neprijeten vonj iz ust, česar ti največkrat niti ne vedo. Ni lahko opozoriti človeka, da mu iz ust neprijetno diši, sprav bi mu s tem pomagali.

Za uspešen boj proti temu neljubemu pojavu je treba v prvi vrsti najti vzrok. Teh pa je mnogo. Eden najpogostejših so slabi zobje in vnetje dlesen. V takšnih primerih neprijeten vonj odstranimo z zdravljenjem zob in dlesen. Teže je, če so temu vzrok mandlji. Tedaj je edina rešitev odstranjenje oboje ali mandljev. Tudi žlezočrna in črvesna obolenja so lahko vzrok neprijetnega vonja. Odpravimo ga le, če boleznijo ozdravimo. Enak primer je s slabo prebavo.

Neprijeten vonj lahko povzroči tudi bela obloga, ki se ponosi nabere na jeziku. Navadno na tem trpe ljudje, ki zjutraj ne zažrtkujejo, mnogo redkeje pa tisti, ki zjutraj jedo, ker se ta obloga z jedjo odstrani. Kadilci imajo močnejši vonj. Zdravilo je zelo preprosto: oblogo je treba odstraniti. To dosežemo z zvečenjem koščka kruha ali z drgnjenjem jezika ob kocko sladkorja. V nekaterih državah je čiščenje jezika sestavni del jutranje toalete in imajo v ta namen posebne majhne priprave.

Da se izognemo temu neprijetnemu pojavu, je treba vsak dan temeljito negovati usta. Na prvem mestu je nega zob. Umivati jih moramo ne samo zjutraj, temveč tudi po kosilu ter zvečer pred spanjem, da ne ostane hrana med zobmi, ker se to lahko zgodi tudi, če so vsi zobje zdravi. Zobe čistimo z dobro zobno kremo, praškom ali preprosto mešanico dveh tretjin kuhinjske soli in ene tretjine sode bikarbone. Na trdo ščetko damo eno izmed teh sredstev in nato zobe dobro krtačimo z zunanje in notranje strani, vzdolž in počez. Nato je treba usta in grlo izprati. Za izpiranje imamo razne vrste ustne vode. Lahko pa uporabljamo tudi čaj iz mešanice žajblja in mete. V ta namen nam služi tudi mešanica žajblja, mete in

Obleka iz satena je bila in bo primerna za mlado žensko

ZASEKA

Tri kilograme slanine (podgrinite, to je slanina pod vrstom proti trebuhu, ki ima vmes tenko plast mesa) drobno zmeljete na strožku za meso. Zmeljite tudi kilogram čebule. Slanino in čebulo stresite v kozlico, osolite z 10 dkg soli in cvrite. Ko je zaseka ohlajena, jo nalijte v kozarce in ko se popolnoma ohladi, kozarce zavžite. Zaseka je zelo dobra za mazanje na kruh.

O lepem vedenju kadilcev

Kajenje je danes zelo razširjena in skoraj udomačena navada in prav zaradi tega obstajajo za kadilca izdelana družbena pravila.

Ze več stoletij se vedenje človeka ocenjuje ne samo po tem, kako je, ampak tudi po tem, kako kadil. Če piha dim pod nos svojemu sosedu ali če stresa pepel po preprogah ali pa na tla, če meče čike po tleh, ga bo okolica kaj kmalu označila za človeka, ki se ne zna dostojno vesti.

Kajenje cigaret, cigar in pip je stvar, ki je podvržena pravilom, ki jih morajo kadilci spoštovati.

Predvsem človek ne sme kaditi kjer koli se mu zljubi. Najosnovnejša spodobnost - pa tudi predpisi - prepoveduje uporabo »božje travice« v gledališču, kinu in v koncertnih dvoranah, ne kadimo tudi med plesom, ogledo-

vanjem slik v galerijah, pa tudi ne med pogrebom. Lepo tudi ni kaditi med obiskom, če vas gostitelj ali gostiteljica nista povabila ali dala za to povoda. Tudi v vlaklu morate vprašati sopotnike za dovoljenje, zlasti še, če so v oddelku starejše osebe.

Včasih se tudi ni kadilo med obedom. V Ameriki se je že tudi udomačila navada, da si po juhi ali pred močnato jedjo gostje prižgo cigareto, zdaj pa se razširja že tudi po Evropi. Včasih se zgodi, da ponudi cigarete med dvema jedema gostiteljica in v tem primeru bodo kadilci prižgali cigarete. Nikakor pa ni dovoljeno, da privedete med obedom na dan lastno dozo, če gostiteljica ali gostitelj nista dala znaka za kajenje. Le-ta pa naj poskrbita, da bo na mizi dovolj pepelnikov.

Ni vladno kaditi pred svojimi prijatelji, ne da bi jim ponudili cigareto. Seveda pa jim ne smemo ponuditi kar iz roke, marveč odprimo dozo ali škafčo tako, da lahko gost cigareto prime. Tisti pa, ki cigareto jemlje, si ne sme dovoliti, da bi jih vzel več hkrati. Če kadilci prijateljev, je po starem običaju dovoljeno prižgati z eno vžgalico le dve cigareti, ker tretjega baje zadene nesreča. Ta navada izvira iz časov burške vojne v Južni Afriki iz prvih let našega stoletja, ko je v strelskih jarkih predolgo prižgana cigareta

dala sovražniku priložnost, da je pripravil puško in zadel tretjega kadilca.

Po pravilih ni dovoljeno prižgati z vžgalnikom cigare. Kadilec, ki ima vžgalnik, naj tudi skrbi, da ne bo preveč smrdel po bencinu. Cigaro kadimo tako, da konec zmeraj odrežemo, ne pa odgriznemo. Pipo pa lahko kadimo samo v najožji družbi, to je doma.

Volnen klobuček

Klobuček, ki ga vidimo na sliki, lahko spletemo same. Potrebujemo debelo volno dveh barv, in sicer tako, da lahko pletemo z iglami številka 4. Če pa tako debele volne nimate, vzemite dve niti. Najprej poskusite z deset rec, koliko centimetrov da deset pentlje. Nato nasnujte toliko pentelj, da boste imeli 50 cm in začnite pletiti. Najprej podpletite pentljo za rob, nato vrzite nitko za pentljo in pentljo samo snemite, drugo pa podpletite desno. Nato vrzite nitko za pentljo petro pentljo snemite, četrto pa spet podpletite. Tako ponavljajte do konca. V drugi vrsti pletite tako, da tiste, ki niso podpletene podpletete, pod tiste pentlje snemate, nitko pa vrzete za njo. Tretjo in četrto vrsto

Obleka iz satena je bila in bo primerna za mlado žensko

Vodikov peroksid imejno vedno doma

Vodikov peroksid je dezinfekcijsko in razbarvalno sredstvo. Hraniti ga moramo v steklenih, dobro zaprtih posodah na suhem prostoru. Zamašek mora biti steklen. Vodikov peroksid hitro izhlapi in zato ni več uporaben. Da se preprečimo, če je peroksid dober, spustimo vanj kapljico amoniakne (na žličko peroksida), ki mora vzkliti in postati moten. Ko ga uporabljamo, damo vanj nekaj kapljic amoniakne, da se kisik sprosti. V higieni in kozmetiki uporabljamo peroksid za srgranje. Kavino žličko peroksida damo v kozarec prevrete mlačne vode. Peroksid uporabljamo pri krvavitvah v nosu. V ta namen pripravimo tampone iz vate ali gaze, ki jih namočimo v vodi vodikovega prekisa in damo v nošnico. Prekis uporabljamo tudi kot anti-septično sredstvo proti urezom, ranam, pikom. - Za čiščenje nohtov uporabljamo superoksid tako, da ovijemo palčko z vato, ki smo jo namočili s prekislom in z njo zdrgnemo nohte. Kavino žličko vodikovega prekisa, ki ji dodamo 2 ali 3 kapljice amoniakne, obelimo dlaniče na obrazu: splaknemo z mlačno vodo. Prekis odstranjuje dluh po ribah na rokah: v umivalnik vlijemo 5 litrov vode in dodamo žličko prekisa.

pletite prav tako, samo z drugo barvo. Potem pa spet dve vrsti s prvo barvo, in tako naprej menjajte. Naravnost napletite tri centimetre, nato pa začnite snemati v vsaki vrsti po eno pentljo, tako da dobite trikotnik. Pletite po kroju! Ko imate pletenje gotovo, ga polkajite in sesijte tako, da vogal prisijete do točke A na obeh straneh. Sprodat pletenje zapognite, kakor kaže slika, pritrdite na notranji strani z nevidnimi šivi in klobuček je gotov.

Vodikov peroksid imejno vedno doma

Vodikov peroksid je dezinfekcijsko in razbarvalno sredstvo. Hraniti ga moramo v steklenih, dobro zaprtih posodah na suhem prostoru. Zamašek mora biti steklen. Vodikov peroksid hitro izhlapi in zato ni več uporaben. Da se preprečimo, če je peroksid dober, spustimo vanj kapljico amoniakne (na žličko peroksida), ki mora vzkliti in postati moten. Ko ga uporabljamo, damo vanj nekaj kapljic amoniakne, da se kisik sprosti. V higieni in kozmetiki uporabljamo peroksid za srgranje. Kavino žličko peroksida damo v kozarec prevrete mlačne vode. Peroksid uporabljamo pri krvavitvah v nosu. V ta namen pripravimo tampone iz vate ali gaze, ki jih namočimo v vodi vodikovega prekisa in damo v nošnico. Prekis uporabljamo tudi kot anti-septično sredstvo proti urezom, ranam, pikom. - Za čiščenje nohtov uporabljamo superoksid tako, da ovijemo palčko z vato, ki smo jo namočili s prekislom in z njo zdrgnemo nohte. Kavino žličko vodikovega prekisa, ki ji dodamo 2 ali 3 kapljice amoniakne, obelimo dlaniče na obrazu: splaknemo z mlačno vodo. Prekis odstranjuje dluh po ribah na rokah: v umivalnik vlijemo 5 litrov vode in dodamo žličko prekisa.

KULTURNI OZORNIK

Uspešen izhod iz zagate

O Mariborski filharmoniji in njenem IV. simfoničnem koncertu

Nove razmere po osvoboditvi, nove potrebe, ustanovitev Opere in splošna razgibanost v Mariboru je nujno rodila tudi misel na redne simfonične koncerte v tem našem severnem središču.

čeprav je tudi pisec teh vrstic nmenja, da je v danem kadrovskem, organizacijskem in finančnem položaju ta rešitev ne samo boljša, temveč tudi edino mogoča, vsekakor je pa najenostavnejša.

Do neke mere so posledice sicer že vidne, saj imamo v tej sezoni od oktobra vsak mesec že redno po en simfonični koncert, kar je za mariborske pogoje dovolj. Vsakdo sicer lahko razume, da je koordinacija dela med Opere in Filharmonijo zelo težavna, posebno še spritje tega, ker je operni orkester mlad in šibko zaseden, vendar obstaja nevarnost, da bi delo ene ustanove trpelo na račun druge. Tako je že pri tretjem, mladinskem simfoničnem koncertu kazalo, bolj v organizaciji kot v izvedbi, da je bil pripravljen dokaj v naglici. Pa tudi zadnji, IV. simfonični koncert (19. jan. 1954) je pustil podoben vtis, posebno izvedba II. Beethovneve simfonije, ki za-

radi premajhne preciznosti v izvedbi ni naletela pri občinstvu na tak sprejem, kot bi bilo želeti. Videti je bilo, da dirigent Ciril Cvetko, ki je sam bil sicer pripravljen, ni imel časa izdelati z orkestrom vseh podrobnosti. Mozartova uvertura »Figarova svatba« je bila pa zaigrana izborno in s pravim bliskom. Zelo je ugajal tudi Blaža Armiča Koncert za violino in orkester, ki kaže »skladateljja v najlepši luči in je najbrž ne samo njegovo, ampak tudi slovensko najboljšo delo te vrste, čeprav ni v njem nikakih težav po modernih izraznih sredstvih. Solist Karlo Rupel je tehnično, intonacijsko in precizno izvedel svoj zahtevni part, pri čemer ga je dirigent Cvetko uspešno podpiral. Navzoči avtor Armič je bil, prav tako kot solist in dirigent, deležen navdušenega aplavza, ki je pokazal, kako vseč je bilo mariborski publiko to novo slovensko delo.

Vlado Golob

IZ MALE GALERIJE

TIHOŽITJA IN PORTETI VIDE FAKINOVE

Te dni privabljajo v Malo galerijo dela slikarice Vide Fakinove. Svet njene stvarjanja je tihožitje in portret. Intimno doživlja in močno čustvuje, o čemer priča že prva podoba: »Spomin na mamino smrt«. Zelo osebno obravnavanje in originalna izbira motiva nas zagrabita z živostjo podanega predmeta. Sop rož na prvi pogled ni podan zgolj objektivno, ubran v dekorativno celoto ali barvno harmonijo. Očeti kar kipijo v svoji živosti, v čemer so kljub navidezni ploškoviti kompoziciji plastični, zaradi močnega doživlja tre nutnega razpoloženja. Kontrast med mrtvo naravo (rekli bi zamirajočo ob smrti) pa vendar tako intenzivno živimi, kar ravnokar prikljimi oveti, dalje silki močno intimno noto — rahel nadih občutnosti — promagana resignacija veje iz njih. Barvno tenkočutno diferencirani toni, zaključeno kompozicije v skladu z vsebino, možno subjektivno podana mrtva narava, prežeta z izpovedjo umetnice, daje delu vrednost, ki je v moderni umet-

nosti večkrat pogrešamo.

»Zapuščeno igralce« so druga posebno značilna kompozicija. Pajac, dobro vkomponiran, pomaknjen v sredo, barvno učinkovito podan, blešči v briljantni živordeči barvi. Kompozicijski in barvni pendant: žoga, središčno dopolnjuje in zaključuje prostor. Žoga in pajac v ospredju pomakneta v ozadje vrsto knjig, ki s paralelnimi hrbiti ritmično zaključujejo kompozicijo. Nekaj starih mojstrovstev je iz dela, lahko spominjajoč na holandske tihožitja. Solidna tehnična obdelava slikane ploskve in zadržana skladnost tonov spominjajo nanje. V vrsto naznačenih del bi še prišteli: »Tihožitje na stolcu. Nežna tonalno ubrana kompozicija lepo okvirja in da je hvaležno ozadje oveta na stolcu, ki v fino zadržano žlahtnem tonu reče na obelji.

Izbral sem dela, ki so mi zle najbolj uspela. Sicer so pa na razstavi dela tudi drugačne vsebine. »Privide«, »Sama« in druga, ki zajemajo snov v smislu ekspresionističnega umetniškega nazora. Zelo ekspresivna dela, tudi močno doživljiva in kompozicijsko pretehtana, podana z modernimi oblikovanji tudi barvno podčrtavajo psihološko ozadje. Ravno svet teh motivov pa zahteva dolgotrajnega iskanja, poglabljanja — dozorevanja. Zato je o teh delih težko podati zaključeno sodbo.

Kljub znanju in obvladnanju izraznih možnosti pa povsod ne uspe. Ponekod ji zmanjka doslednosti, zapade v bravuro, v ročnost nanašanja tonov, kar kmalu meji na skico, odnošno na nedogadnanost z ozirom na fakturo (Rože za masko).

Ozreči se moram še na portret. Zaradi specifičnosti subjektivnega interpretiranja posebno zanimata oba »Avtoportreta«. V obeh je umetnica dopolnila oziroma potrdila ono, kar je že v najbolj značilnih delih izpovedala. Kakor drugod, je čutili tonjenje podati zaključeno podoba same sebe, tako vsebinsko kot formalno, zaradi česar bolj ugaja manjši »en face«. Skladnost realizacije in vestnosti pri delu še onkrat prihajajo do izraza.

Ce povzamem: čut za kompozicijo, ki je v skladu z barvnim izrazom, razmeščanje tenkočutno diferenciranih tonov, zlasti rdeči, ki pravilno »tu in tam« učinkovito dominira. Močno poduhovljenje tihožitij, smisel za izbiro motiva in razveseljajoče barve (noredka pomanjkljivost našega moderne slikarstva) so njene odlike. Slabša stran pa je interpretacija; na eni strani realistično pojmovanje, na drugi pa v abstraktno segajoče. Kolikor je to iskranje, če se ni promeritov, je to razumljivo.

Vsekakor pa je razstava prijetna sprememba v vrsti razstav Male galerije.

Vojko Tekavec

Povečan proračun Sveta za prosveto LR Srbije
Svet za prosveto in kulturo LR Srbije je predložil predlog letšnjega proračuna v znesku 631 milijonov 612.000 din, kar je za okoli 30 milijonov več kakor lani. Predvideno je povišanje funkcijskih izdatkov, povečanje dotečaj za stipendije absolviranih študentov in asistenc za strokovno izpopolnjevanje v tujini, povečanje dotečaj za konservatorska dela na kulturnogovorniških spomenikih in za kinofikacijo šolskega pouka.
Za investicije pri gradnji beograjskega vaučilišča je Svet za prosveto predlagal 3 milijarde, 672 milijonov, 765.000 din, kamor je všteta tudi dotečaja za gradnjo studentskega mesta, vendar se gospodarski odbor ni strinjal s tako veliko vsoto.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

KAKO REŠITI VPRASANJE GOSTOVANJA NAŠIH KLUBOV V TUJINI

Na vsak način v tujino

Kmalu bo letna skupščina Nogometne zveze Jugoslavije, katere naloga bo zaključiti eno etapo v graditvi naše nogometne organizacije. Zato sodim, da bo koristno, če opozorim na nekatera vprašanja, ki so se pojavila, ko je upravni odbor NZJ razpravljal o sklepanju mednarodnih tekem v tujini, in na stališče, na katerega se je upravni odbor postavil.

Med zimskim počitkom je mnogo naših klubov odšlo v tujino. Bolj ali manj so storiili vsi to v slabih finančnih pogojih in niso upoštevali dovolj kakovosti nasprotnikov. Upravni odbor pa tudi vsa naša športna javnost je nasršeno presojala te turneje, ki so dobio zmačaj potovanja v tujino na vsak način. V zvezi s tem je upravni odbor na svoji zadnji seji ostro kritiziral in obsodil mednarodno komisijo.

Nedvomno je mednarodna komisija kriva vsega tega, kajti navsezadnje je tisti organ, ki predvsem odloča o tem, ali bo klub gostoval ali ne.

TO JE STARA TAKTIKA
V duhu novega stališča, na katerega se je upravni odbor postavil na zadnji seji, ne bi nobeden klub, razen morda »Parizana«, to pot odšel v tujino.

Mednarodna komisija bi mogla in morala vsaj položaj temeljito proučiti in sprožiti to vprašanje pred odborom ter zahtevati, naj odbor to stvar prouči. To je njena pomanjkljivost, pomanjkljivost upravne odbora pa

grede v tujino. Tako bi mednarodna komisija zgolj registrirala odhode in sprejela postopke pri klubih, ki se niso ravnali po predpisih.

Preprosto gostovanje praktično ne bi priložilo pobude, razen v izrednih primerih. Tako prav gotovo ne bi prihili v položaj, kot v zadevi Spartaka, ko smo morali izdati ukrep, ki je sicer izjemni.

NEKAJ PREDLOGOV
Na zasedanju upravnega odbora so predlagali, naj bi NZJ določila pavšalni znesek, ki bi ga moral vsak klub odšteti Zvezi za vsako tekmo, odigrano v tujini. To bi med drugim prisililo klube, da ne bi igrali tekme s turisti, kolikor koli. Sodim, da ta predlog zasluži več pozornosti, kot so mu je posvetili in da da sploh treba rešitve vprašanja, kako urediti gostovanje naših klubov v tujini, iskati na bazi sistema, ki bi doveljal bolj samovidno.

To bi morda lahko dosegli s tem, da bi predpisali določeno vsoto, ki bi jih plačali Zvezi za odigranje tekme v tujini, določili minimalni časovni razmak med dvema tekumama in tedno, no določili termine, kdaj klubi lahko

MEDNARODNI SMUČARSKI TEDEN
Velik uspeh domačinov
Štefe je bil 32., Kunšič pa 36.

Kitzbühel, 23. jan. — Jugoslovanski smučarji tudi danes niso bili uspešni v tekmovalju v smuku. Proga je bila dolga 3200 m, z višinsko razliko 800 m. Zmagal je Avstrijec Frawda

in dosegel nov rekord proge (dosledni rekord je bil 2:49,3). Avstrijski smučarji so na današnjem tekmovalju dosegli velik uspeh. Osvojili so 9 prvih mest.

Jugoslovanski Štefe je bil 32., s časom 3:06,3. Kunšič pa 36. v času 3:28,6. Tekmovalo je 44 smučarjev iz Avstrije, Italije, Švice, Norveške, Francije, Nemčije in Jugoslavije. Med tekmovaljem je odstopilo 6 tekmovalcev.

V tekmovalju žensk v smuku so bile prav tako najboljše Avstrijke. Zmagala je Mahringer, ki je prevzela progo v času 3:10. Tudi drugo, tretje in četrto mesto so osvojile avstrijske smučarke.

MOŠTVO ZELL AM SEE V LJUBLJANI
Madgastein, 23. jan. V vesolomju za boško je na progi, dolgi 2000 m s 300 m višinsko razliko in 41 vrati, zmagal Avstrijec Toni Spies. Desetino sekunde za njim je bil zmagovalce v vesolomju na olimpiadi v Oslu Norvečan Erikson, tretji pa je bil Prawdta (Avstrija).

HOKEJ NA LEDU
»Ljubljana« : ATUS 4:5

Ljubljana, 23. jan. Sinoči so se vrnili iz Gradca igralci hokejskega kluba »Ljubljana«. Igrali so z domačim klubom ATUS in izšli z rezultatom 5:4 (3:2, 1:1 in 1:0). Gole za goste sta dosegla Čuček 3 in Janžič 1. Ljubljancini ne bi doživeli poraza, če bi bil njihov vratar Krsto-nošič malo bolj gotov.

»Ljubljana« bi v Avstriji odigrala več tekem, če ne bi »razsnila« odjuga.

MOŠTVO ZELL AM SEE V LJUBLJANI
V četrtki bodo imeli ljubitelji hokeja na ledu spet priložnost prisostvovati mednarodni hokejski tekmi. Nastopilo bo moštvo Zell am See. Pričetek tekme bompo še javili.

Jutri se bosta na drsališču pod Cekinovim gradom pomerili za republiško prvenstvo moštvi »Ljubljana« in Zeleničarji iz Maribora. Začetek tekme ob 9.30.

»Čudno je, da Jugoslavija ni nosilce skupine,« je izjavil ter poudaril, da mu niso jasna načela, po katerih so izvedli razdelitev na skupine. Prav tako mu ni jasno, kateri so bili prvi pogoji, da so postarili eno ali drugo moštvo na čelo skupine. Vsekakor je zelo čudno in je komaj možno razumeti dejstvo, da Jugoslovija ni nosilce skupine, vtem ko so druge dežele, za katere tega niso pričakovali, med njimi:

»Kar zadeva Avstrijo,« je dejal na koncu dr. Gehre, »je bilo sklenjeno, da bo nosilce skupine, toda zato nima lažjih nasprotnikov v svoji skupini, kar je treba vsekakor pripisati srebi. Vtem ko prvo pomeni prednost, pa je zadnje neugodna opeacija in zelo prihodost, bo pokazala, ali je bolje biti nosilce skupine, oziroma biti izžreban«.

B. Škrinjarc

DESET DOBITKOV SPORTNE LOTERIJE
BREZPLAČNO POTOVANJE IN BIVANJE V ŠVICI
MED SVETOVNIM NOGOMETNIM PRVENSTVOM

Ob prihodnjem izobranju športne lotrije bo med dobitki tudi 10.000 švicarjev za nogometno tekmo Jugoslovija - Anglija. Da bi zanimanje za to loterije še povečali in zagotovili prodajo, so organizatorji prišli na zelo originalno idejo. Na nedavni konferenci Zveze športov so predlagali, naj bi bilo 10 dobitkov športne lotrije: brezplačno potovanje, bivanje in brezplačno obiskovanje vseh polfinalnih in finalnih tekem svetovnega nogometnega prvenstva.

NEKAJ TRENING TEKEM
Ko sem ga vprašal, kakšno so pripravale avstrijske reprezentance ter sistem igre na prihodnjem prvenstvu, je predsednik avstrijske zveze dejal: »Zvezi kapetan Nausch je določil 40 kandidatov, med katerimi bodo dokončno izbrali najboljši. Avstrijska nogometna zveza je, da bi razširila odgovornost, ustanovila tehnični odbor, v katerem so Walter

Kulturne beležke
RAZSTAVA RUBENSOVIH DEL V ROTTERDAMU
V rotterdamskem muzeju so odprli razstavo Rubensovih del, na kateri so zbrane umetnine iz vseh pomembnejših muzejev in galerij, pa tudi prvih zbirk. Razstava obseva Rubensove slike in risbe, prav tako pa tudi tapiserijo in grafiko, inspirirano po njegovih delih. Razstava bo odprta do 20. februarja, nato pa bo prenesena v London, kjer bo sestavni del retrospektivne razstave flamskega slikarstva.

DARILO BELGIJE ZDRUZENIM NARODOM
Belgija lo Zdruzenim narodom darovala stenski gobelin za palačo Generalne skupščine v New Yorku. Gobelin meri 14 x 9 metrov in je največji na svetu. Načrt zanj je izdelal mladi slikar Peter Kolf iz Anversa, gobelin pa je delalo 80 najboljših mojstrov-tkalcev iz Malinesa.

NEMSKA NAGRADA ZA GLEDALIŠKI REPERTOAR
Dramski kolegij v Hamburgu je ustanovil nagrado z imenom »Srebrni list«, ki jo bodo vsako leto podeljevali najzaslužnejšemu gledališču za uprizarjanje nemških odskih del. Za lamsko leto so »Srebrni list« podelili dramskemu gledališču v Zülichu.

JUGOSLOVANSKI LIKOVNI UMETNIKI BODO RAZSTAVLJALI V ZAHODNI NEMOČJI
Na mednarodno razstavo likovnih umetnikov, ki bo aprila v Zahodni Nemčiji, so povabljeni tudi jugoslovanski likovni umetniki. Za razstavo bo izbranih 10 do 15 del. Doslej še ni znano, če bosta zastopani tudi grafika in kiparstvo.

»MANON« NA BEOGRAJSKEM ODRU
V četrtak, 28. januarja bo v Narodnem gledališču v Beogradu premiera Massenetove opere »Manon«. Režiral je Josip Kulundžić, dirigiral pa bo Predrag MHošević. Med drugimi bo pela tudi Anita Mezetova.

SLAVKO JAN REZIRA V BEOGRADU
V ponedeljek, 25. januarja pojdo v Beograd Slavko Jan, ki bo kot gost Narodnega gledališča režiral Cankarjevo »Hlapce«. Računajo, da bo premiera v drugi polovici marca.

SAVA SEVERJEVA GOSTUJE V BEOGRADU
Članica ljubljanske Drame Sava Severjeva bo 27. januarja gostovala v Beogradu v vlogi baronice Glem-bay.

RAZSTAVA SLIKARJA DJURKOVICA
V Beogradu je bila v galeriji narodnega muzeja odprta razstava del vojvodinskega slikarja Pavla Djurkovica, ki je živel in delal konec 18. in v prvi polovici 19. stol. Razstavljenih je okoli 30 oljnatih slik, po večini portretov. Razstava bo odprta do 24. februarja.

SPOMINI VINCENTA AURIOLA
Dosednji predsednik francoske republike Vincent Auriol je sklenil opustiti politično življenje. Posvetil se bo pisanju spominov, katerih prvi del, kjer opisuje svoje politično kariero do osvoboditve, je že izdal. Drugi del bo obsegal obdobje od osvoboditve do izvolitve za predsed-

nika republike, tretji del pa sedem let njegovega predsedništva. Razen tega bo pisal članke o zunanji politiki za francoski in tuji tisk.

BERIJA IZLOČEN IZ SOVJETSKE ENCIKLOPEDIJE
Moskovsko državno založniško podjetje je poslalo naročnike Velike sovjetske enciklopedije, da iz pете zvezka iztrgajo strani 21 do 24, kakor tudi vlepjeni portret med 22. in 23. stranjo, kjer so biografija in portret Lavrentija Berije. Prav tako bodo spremenili ime naselja Berjaki v Armeniji, ki je bilo zgrajeno za repatriirane Armentce.

JUGOSLOVANSKI LIKOVNI UMETNIKI BODO RAZSTAVLJALI V ZAHODNI NEMOČJI
Na mednarodno razstavo likovnih umetnikov, ki bo aprila v Zahodni Nemčiji, so povabljeni tudi jugoslovanski likovni umetniki. Za razstavo bo izbranih 10 do 15 del. Doslej še ni znano, če bosta zastopani tudi grafika in kiparstvo.

»MANON« NA BEOGRAJSKEM ODRU
V četrtak, 28. januarja bo v Narodnem gledališču v Beogradu premiera Massenetove opere »Manon«. Režiral je Josip Kulundžić, dirigiral pa bo Predrag MHošević. Med drugimi bo pela tudi Anita Mezetova.

SLAVKO JAN REZIRA V BEOGRADU
V ponedeljek, 25. januarja pojdo v Beograd Slavko Jan, ki bo kot gost Narodnega gledališča režiral Cankarjevo »Hlapce«. Računajo, da bo premiera v drugi polovici marca.

SAVA SEVERJEVA GOSTUJE V BEOGRADU
Članica ljubljanske Drame Sava Severjeva bo 27. januarja gostovala v Beogradu v vlogi baronice Glem-bay.

RAZSTAVA SLIKARJA DJURKOVICA
V Beogradu je bila v galeriji narodnega muzeja odprta razstava del vojvodinskega slikarja Pavla Djurkovica, ki je živel in delal konec 18. in v prvi polovici 19. stol. Razstavljenih je okoli 30 oljnatih slik, po večini portretov. Razstava bo odprta do 24. februarja.

SPOMINI VINCENTA AURIOLA
Dosednji predsednik francoske republike Vincent Auriol je sklenil opustiti politično življenje. Posvetil se bo pisanju spominov, katerih prvi del, kjer opisuje svoje politično kariero do osvoboditve, je že izdal. Drugi del bo obsegal obdobje od osvoboditve do izvolitve za predsed-

nika republike, tretji del pa sedem let njegovega predsedništva. Razen tega bo pisal članke o zunanji politiki za francoski in tuji tisk.

JUGOSLOVANSKI LIKOVNI UMETNIKI BODO RAZSTAVLJALI V ZAHODNI NEMOČJI
Na mednarodno razstavo likovnih umetnikov, ki bo aprila v Zahodni Nemčiji, so povabljeni tudi jugoslovanski likovni umetniki. Za razstavo bo izbranih 10 do 15 del. Doslej še ni znano, če bosta zastopani tudi grafika in kiparstvo.

»MANON« NA BEOGRAJSKEM ODRU
V četrtak, 28. januarja bo v Narodnem gledališču v Beogradu premiera Massenetove opere »Manon«. Režiral je Josip Kulundžić, dirigiral pa bo Predrag MHošević. Med drugimi bo pela tudi Anita Mezetova.

SLAVKO JAN REZIRA V BEOGRADU
V ponedeljek, 25. januarja pojdo v Beograd Slavko Jan, ki bo kot gost Narodnega gledališča režiral Cankarjevo »Hlapce«. Računajo, da bo premiera v drugi polovici marca.

SAVA SEVERJEVA GOSTUJE V BEOGRADU
Članica ljubljanske Drame Sava Severjeva bo 27. januarja gostovala v Beogradu v vlogi baronice Glem-bay.

RAZSTAVA SLIKARJA DJURKOVICA
V Beogradu je bila v galeriji narodnega muzeja odprta razstava del vojvodinskega slikarja Pavla Djurkovica, ki je živel in delal konec 18. in v prvi polovici 19. stol. Razstavljenih je okoli 30 oljnatih slik, po večini portretov. Razstava bo odprta do 24. februarja.

Učite se tujih jezikov

DOPIŠNA ŠOLA
TUJIH JEZIKOV

PERFEKT

Beograd, poštini predal 45
Tekoči račun: 102-T-209
pri Narodni banki v Beogradu

Plačilo v dinarjih znaša za:	1 mesec	3 mesece	ves tečaj
Angleščina, tečaj traje 4 mesece	300.—	900.—	1200.—
Francoščina, tečaj traje 6 mesecev	300.—	800.—	1500.—
Nemščina, tečaj traje 6 mesecev	300.—	800.—	1500.—
Italijanshina, tečaj traje 6 mesecev	300.—	800.—	1500.—
Stenografija (srbska) tečaj traje 2 meseca	300.—		600.—

Pozor! Tudi tisti, ki niso prejeli našega prospekta, lahko naroče »Perfekt«. Kupite na pošti čekovno položnico, vpišite tekoči račun 102-T-209, »Perfekt«, Beograd, na hrbtu strani položnice pa označite, za katere tečaj pošiljate denar in napišite svoj popoln naslov. Če z isto položnico pošiljate denar za več oseb, javite njihove naslove s posebnim pismom ali dopisnico.

Elektroenergetski sistem Slovenije
Elektroprojekt
Inštitut za električno gospodarstvo SAZU
LJUBLJANA, HAJDRIHOVA 2
dobijo v ponedeljek, 25. t. m. za hišno telefonsko centralo novo številko
23-971 (8 vodov)
Vse dosedanje številke hišne centrale odpadejo, neizpremenjene pa ostanejo številke tajništva ELES (22-423) in bremenilca.

TEKSTILNO REMONTNO PODJETJE V KRANJU
se je s 15. januarjem t. l. preimenovalo v
„KOVINAR“ - Kranj
PODJETJE ZA IZDELAVO IN POPRAVILNO TEKSTILNIH STROJEV, INSTALACIJSKIH IN KLIMATIČNIH NAPRAV
Obenem obveščamo vse cenjene naročnike, da sprejemamo vsa v to stroko spadajoča dela in popravila. — Cene zmerne, izdelava kvalitetna!

IZVOZNO PODJETJE
SLOVENIJA-VINO — LJUBLJANA
FRANKOPANSKA 11
RAZPISUJE MESTO
direktorja
gospodarsko-računskega sektorja
PRI PODJETJU V LJUBLJANI

Plača po tarifnem pravilniku — Reflektiramo samo na visokokvalificiranega gospodarsko-finančnega strokovnjaka z organizacijskimi in komercialnimi sposobnostmi
Pismene ponudbe z življenjepisom in referencami pošljite na naslov podjetja najkasneje do 27. januarja 1954

Vsak naročnik
»LJUDSKE PRAVICE-BORBE« JE ZAVAROVAN
ZA SLUČAJ NEZGODE,
in sicer za primer smrti za . . . din 40.000.—
in za primer trajne invalidnosti za din 80.000.—

POPRAVEK
Pri oglasu »POJASNILO K NAČINU ZREBANJA SREČK JUGOSLOVANSKE LOTERIJE«
dne 23. t. m. se je vrnila pri 3. odstavku v 12. vrsti pomota ter se pravilno glasi: posestnik srečke, katere končnica številke odgovarja izžrebani končnici, je dobitnik izžrebanega dobitka in ne »dobjitek«!

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE KAMNIK
razpisuje naslednji službeni mest:
gradbenega inženirja s prakso
finančnega revizorja

Plača in nastop službe po dogovoru. Pravilno kolkovane prošnje s kratkim življenjepisom naj interese pošljejo na tajništvo Ljudskega odbora mestne občine Kamnik

BEOGRAD
Jevrejska 32
TELEFONI: 26-401, 20-203, 23-664
TEKOČI RAČUN 101-T-117

»ISKRA«
TOVARNA
ZA ELEKTROTEHNIKO
IN FINO MEHANIKO
KRANJ
tako sprejme:
dva inženirja kemije
in
livarskega mojstra
za barvaste kovine
Ponudbe z navedbo osebnih podatkov in opisom dosedanjih zaposlitev poslati na naslov podjetja

TOVARNA TEŽKIH ORODNIH STROJEV
»IVO LOLA RIBAR« - ŽELEZNIK
sprejme januarja in februarja

več inženirjev in tehnikov
za tehnično pripravo, proizvodnjo in konstrukcijski biro

V poštev prihajajo inženirji s prakso in brez nje, tehniki pa z najmanj triletno prakso v stroki.
Prevoz od Beograda do Železnika je zagotovljen s tovarniškimi avtobusi, za tovariše, ki stanujejo izven Beograda, pa bo v drugi polovici leta na razpolago tudi večje število stanovanj.

Plača po tarifnem pravilniku, za vodilno osebo pa tudi po dogovoru!

Ponudbe s pogoji, življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja naslovite personalnemu oddelku tovarne.

475

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR ČRNOMELJ
razpisuje

naslednja delovna mesta za:

- 3 pravnike,
- 2 ekonomiste,
- 1 gradbenega inženirja za visoke gradnje,
- 1 gradbenega inženirja za nizke gradnje,
- 1 gradbenega tehnika za nizke gradnje in
- 3 finančne inšpektorje.

Nastop službe je mogoč takoj.

Pravilno kolkovane prošnje s priloženim življenjepisom je poslati na tajništvo okrajnega ljudskega odbora Črnomelj

NAJBOLJŠE BATERIJE SO

známke

Dobite jih po tovarniških cenah na drobno in debelo pri podjetju »Kovina«, Ljubljana

DVA KOMPRESORJA

STABILNA ALI PREMAKLJIVA, 6 DO 7 ATM., NE GLEDE NA VRSTO POGONA

takoj kupimo

Ponudbe pošljite na naslov:

TVORNICA STROJEVA — STUP — POŠTA ILIDŽA

423

JAMES CAIN: **Poneverjalec**

ROMAN

19

»Odklenil jih je s ključem.«
»In kdaj se je to zgodilo?«
»Kmalu po četrti uri, nekaj minut prej, preden ste vsi prišli iz nje s pajkom, da bi ga vrgli v kanal.«
»Tako, in...«
»Nisem ga več videl, da bi odšel.«
»Zakaj pa mi tega že prej niste povedali?«
»Nisem vas videl. Iskal sem vas.«
»Kaj me niste videli, ko sem se odpeljal s Sheilo?«
»Da, toda tisti hip se mi še nič ni zdelo sumljivo. Ko je policaj ujel pajka, je prišel v lekarno, da bi kupil filme za svojo kamero. Pomagal sem mu spraviti pajka v škatlico in jo zapreti. Ta čas pa nisem gledal na bančna vrata, šele pozneje sem se spomnil, da sem vas vse videl, kako ste prihajali iz banke, vse, razen Brenta. Pomislil sem, da sem se zmotil, da sem najbrž zaradi svojega dela, zaradi stalnega dela z velikimi vsotami živčen, pa je potem...«
»Kaj je bilo potem?«
»Nocoj sem bil s Shellingom v kinu.«
»Mar je tudi Shelling opazil, da Brent ni zapustil banke?«
»S Shellingom o vsem tem nisem govoril, zato ne vem, kaj je videl. Ker pa se je filmsko dejanje delno godilo v Mehiki, midva pa sva se pozneje, v Shellingovem stanovanju, začela o nečem

prerokati, sem Shellingu rekel, naj telefonira Charlesu Brentu, da bi on povedal, kdo ima prav. Brent je namreč prej dlje časa živel v Mehiki. Bilo je že okrog polnoči.«

»A potem?«

»Oglasilo se je dekle in reklo, da Charlesa ni doma. Samo spogledala sva se, ker se je obema zdelo, da je polnoči dokaj neugoden čas za človeka, ki je komaj preстал nevarno operacijo.«

»Dobro, Helm, pojdiva.«

»Ali hočete telefonirati Shelli?«

»Ne, pojdiva v banko.«

Nočni čuvaj se je v tem času mudil blizu banke in srečala sva ga prav, ko je ob dveh ponoči hodil okrog nje. Najina domneva, da bi utegnil biti kdo v banki, da pa on tega ne ve, ga je razžalila, vendar pa sem zahteval, da vstopimo, in pretaknili smo vse kotičke. Odšli smo tudi v oddelek, kjer hranijo stare blagajniške knjige. Tam smo pogledali pod vsako mizo in za vsako omaro. Odšli smo v podprtiličje, kjer sem sam pogledal za vse radiatorje. Pregledali smo vsa okna, sklonil sem se pod vsako pisalno mizo, celo pod svojo sem pogledal. Nočni čuvaj je pritisnil gumb na kontrolni uri, potlej pa smo banko spet zapustili. Helm se je praskal po bradi.

»Zdi se mi torej, da je bil preplah nepotreben.«

»Saj bo menda res.«

»Zelo mi je žal.«

»Ze dobro. Prav ste storili, da ste mi to javili.«

»Telefonirati Shelli ne kaže, kajne?«

»Žal je že prepozno.«

Hotel je reči, da bi bilo treba telefonirati Shelli, pa je želel, da bi jaz to storil. Na njem je bilo videti, da se mu še vedno zdi nekaj sumljivo. Samo nočni čuvaj si je bil na jasnem, da sva nekam čudna obiskovalca. Sedla sva v avto in odpeljal sem Helma

domov. Se je mrmral nekaj o Shelli, toda sklenil sem bil, da ga sploh ne bom poslušal. Ko je izstopil, sem se sam odpeljal proti domu. Brž ko pa me ni več mogel videti, sem avto obrnil, zavil okrog bloka hiš in odpeljal proti Mountainu Driveu. V Shellini sobi je bila še luč in vrata so se takoj odprla. Bila je še oblečena, in kazno je bilo, da me je pričakovala. Odšel sem za njo v dnevno sobo in šepetal, da naju ne bi nihče slišal, nisem pa izgubljal časa z nežnostmi in poljubi.

»Kje je Brent?«

»V zakladnici.«

Pošepnila mi je to in sedla v naslonjač, ne da bi me pogledala. Znova so se oglasili v meni vsi dvomi, da me vara, da me ima za budalo. Ko sem jo zagledal, sem kar zadrhtel. Najprej sem si moral z jezikom večkrat zmociti usta, preden sem sploh lahko začel govoriti.

»Čudno se mi zdi, da mi tega niti z besedico nisi omenila.«

»Saj niti sama nisem vedela, kam je odšel.«

»Kaj se to pravi, da niti sama nisi vedela. Če zdaj veš, si morala vedeti tudi prej. Mar me hočeš preprečiti, da je pred nekaj minutami odšel iz zakladnice, stopil k mojemu telefonu in se ti od onod javil. V zakladnici je Brent kakor v grobu — tja do pol devetih zjutraj, ko ga bomo odklenili.«

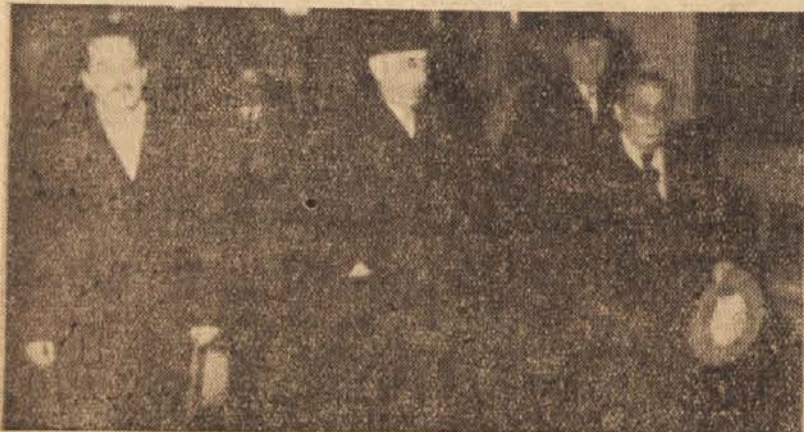
»Si končal?«

»Znova te vprašam, zakaj mi tega nisi povedala?«

»Ko sem se vrnila domov in videla, da ga še ni, sem ga začela iskati. Pravkar sem pogledala, ali je njegov avto doma. Odšla sem tja, kjer ga navadno pušča, kadar je v mestu. Tam ga ni bilo. Ko sem se vračala, sem morala iti mimo banke. Tedaj sem opazila, da je rdeča luč za hip zažarela.«

Ljudska **PRAVICA** BORBA vam prinaša v slikah:

GRŠKI DRŽAVNIKI V BEOGRADU

PRED SESTANKOM ŠTIRIH V BERLINU

Predsednik grške vlade maršal Papagos se je na poti v Pariz nekaj časa mudil v Beogradu, kjer so ga prisrčno pozdravili Moša Pijade, Koča Popović in Aleš Bebler

PJER KRIŽANIĆ

V Beogradu so odprli razstavo del prvaka naših karikaturistov Pjera Križanića. Razstava prikazuje Pjetrova dela od leta 1924

SEMESTRALNE ŠOLSKE POČITNICE

Pridne učenke zadovoljno gledajo dobre ocene v dijaških knjižicah. Nekatere učenke pa so tudi jokale

Cesar Etiopije Haile Selassie je bil odlikovan z najvišjimi jugoslovanskimi odlikovanji, ki mu jih bo izročil generalni polkovnik Peko Dapčević

V Zahodnem Berlinu snažijo in urejajo poslopje Zavezniške kontrolne komisije, v katerem se bo v ponedeljek 25. januarja začelo zasedanje konference štirih

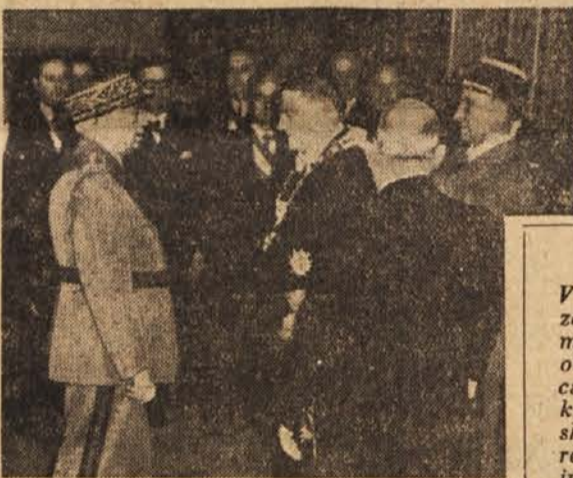
Pogled na orh Lovčena z Ivanovih korit pri Cetinju

DOM SLEPIH UČENCEV V GOSPODARSTVU

V Zemunu so odprli dom slepih učencev v gospodarstvu. Razen strokovne izobrazbe v posameznih obrtih se gojenci uče tudi glasbe

VISOKO ODLIKOVANJE RENEJA COTYJA

General Blok Daso, veliki kancler Francoske legije časti je izročil Renéju Cotyju veliko leno, s katero odlikujejo samo predsednike francoske republike. Njihova imena so vgrvirana v zlate kolajne

KOMANDANTI ORGANIZACIJE ATLANTSKEGA PAKTA

V prvi vrsti: Alfred M. Gruenther (ZDA) in feldmaršal Montgomery (Velika Britanija). V drugi vrsti: Lauris Norstad (ZDA), André Lemonnier (Francija), Olivier Poydenot (Francija), Walter Dawson (Velika Britanija) in Cortland van Schuyler (ZDA).

NOVOSTI V ŽENSKI MODI

V Parizu so prikazovali Patuojev model večerne obleke »čarovnica«, popoldanski kostum iz trgovskega doma Pierre Clarans (desno) in Gienchyjev plašč »Modra ptica«, narejen iz satena (spodaj)

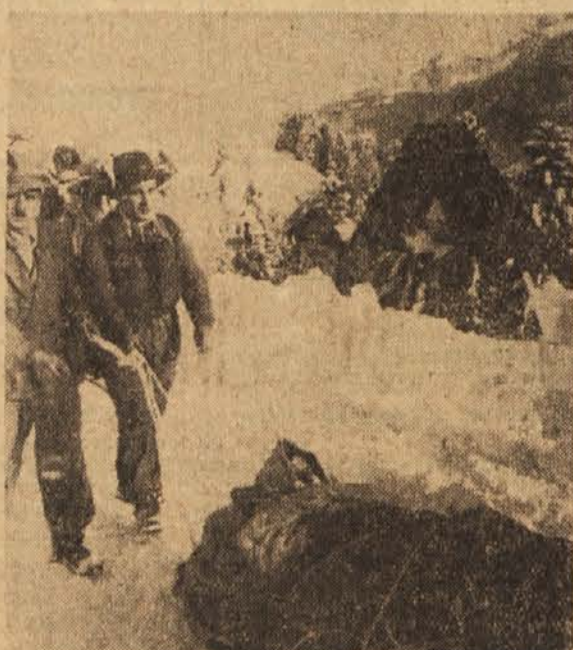

EKSOTIČNE ŽIVALI

Brez posebnega teku so prešli mraovljinčarji, ko so jih pripeljali iz Južne Amerike v Pariz, na francosko kuhinjo

SNEŽNI PLAZOVI V AVSTRJI

Snežni zameti v Vorarlbergu so zahtevali nad 100 človeških žrtev, ko so velikanski snežni plazovi prihrumeli v nekaj gorskih vasic

SONCE, VETER IN LETA

Črnogorski ribič z otoka Vranjine na Skadarskem jezeru; na njegovem obrazu so pustili sledove sonce, veter in leta

MUF ZA UŠESA

Ena izmed bivših Chaplinovih žen Paulette Goddard je prispela iz Svice v London s krznenimi mufi na ušesih

MODA ZA MOŠKE

Novi model lakastih čevljev iz sive antilopine kože v slogu Edvarda Angleškega

V Parizu so prikazali model kostuma iz imitacije leopardove kože

Neki pariški čevljar je izkoristil razstavo avtomobilov, da je na njej prikazal svoje najnovejše modele